

Poština plačana pri
pošti 1317 Sodražica

Suhorobar

107/ XIX, julij – avgust 2017

Glasilo občine Sodražica

Vsebina

- 3 ŽUPANOVA STRAN**
- 4 AKTUALNO**
Delo Občinskega sveta
Sodelovanje z Obrtno
zbornico
Rokodelska zadruga
- 6 POSLANČEVA ZAPISNICA**
Obvestilo
- 7 PSOGLAVSKI DNEVI 2017**
- 10 NARAVA**
Sobivanje z medvedom
- 11 INTERVJU**
Biseromašnik dr. France
Oražem
- 14 NAŠE OKOLJE**
Prehodimo sodraško pešpot
- 15 VZGOJA**
Uvajanje otroka v vrtec
- 16 ŠOLA**
Gostja o ključu ljubezni
Odličnjaki pri županu
Hiška eksperimentov
- 18 ŠEDRŽANKE**
Na izletu
Štruklji za tabornike
Pri Faniki v Kržetih
- 20 DRUŽENJE**
Domače narodne noše
Pohod na Triglav
- 21 DRUŠTVO UPOKOJENCEV**
- 22 KULTURA**
20 let Kluba harmonikarjev
Urška
- 24 ŠPORT**
- 27 OD TU IN TAM**
- 28 NE SPREGLEJTE**
- 30 VAŠA STRAN**
- 31 NOVIČKE IZ KNJIŽNICE**

Foto na naslovnici:

Petra Marn,
Druženje po psoglavsko

To poletje

PIŠE: DARJA VETRIH, UREDNICA

Danes zjutraj sem po radiu slišala, da v Sloveniji obstaja podjetnik, ki da svojim zaposlenim neomejeno število dni dopusta in časa za preživljanje z družino in prijatelji. Sprašujem se, kako mu to uspe. Katero delo je take narave, da »lahko počaka« oz. da ga lahko opravi kdor koli drug?

Tu, na Trgu 25. maja 3, nam je namreč celo poletje zelo vroče, skoraj brez prestanka pa »švicamo« že vsaj drugo leto. Pa ne govorim zgolj o letošnji poletni temperaturi, kajti ob tempu, ki ga živimo, to niti letošnje poletje ni osrednja tema. Projekti se vrstijo eden za drugim, zahtev je vedno več, vedno hitreje je treba reagirati ... In med projekti so tudi taki, pri katerih ne moreš enostavno za daljši čas pobegniti na dopust, pa četudi je poletje in je večina bolj »na izi«.

Pa vendarle znamo, hvala bogu, kljub temu videti še kaj več kot delo na pisalni mizi. Psoglavski dnevi so bili letos ponovno bogati s programom in vredni obiska. Že res, da je v nedeljo množico razgnal dež, vendar lahko ugotavljamo, da je bil to poletje to eden redkih dni z omembe vrednimi padavinami. Verjetno se vsi po tihem, če že ne na glas, sprašujemo, kam to vodi. Naše okolje je letos bolj podobno Krasu z ožgano travo. Marsikdo je verjetno začel načrtovati zbiralnik za deževnico, da bo ohranjal svoje vrtnine zelene, in razmišljati, na kakšen način bi lahko boljše toplotno izoliral svoj bivanjski prostor. Tudi zato, ker vročinskemu valu sledi ohladitev, po možnosti kar ekstremna ohladitev, ki kakšen dan celo prija, pa vendar nas ima večina rada tople poletne večere, ko si po tako ali drugače napornem dnevu pod milim nebom privoščimo klepet ob osvežilni pijači.

V tej številki Suhorobarja najdete marsikaj, kar se je dogajalo (in se še bo). Hvala vsem, ki pridno pišete o dogajanjih. Ni enostavno biti organizator in na koncu še poskrbeti, da se kaj o posameznem dogodku tudi zabeleži in fotografira. Upam si trditi, da je, odkar imamo to občinsko glasilo, ta »projekt« nekaj (p)osebnega, kar nastaja pod okriljem Občine. Prav tu se namreč najbolj odraža, da smo občina občani, saj vas je veliko začutilo, da je občinsko glasilo Suhorobar vaše. Veliko vas je, ki ste stalni pisci prispevkov. Sem ter tja koga tudi prehiti čas in pozabi na to, da je že prišel rok za oddajo prispevkov za Suhorobarja, in tega res ne gre zameriti. Če se le da, najdemo še kak kotichek za zamudnike ali pa prispevek objavimo v naslednji številki. Verjetno res nismo najbolj aktualni, se pa trudimo, da je objavljeno vse, kar dobimo v e-poštni predal.

Naj se vrnem na začetek. Ime tega tedna na Valu 202 je postal direktor podjetja Mikro+Polo Marko Podgornik, ki pravi: »Navadili smo se, da smo dosegljivi povsod in vedno. Prav je, da si vzamemo trenutek zase. Vse nas bo počakalo.« Od vodilnih se česa takega ne sliši prav pogosto, vsekakor pa utegne biti organizacija časa in dela tega podjetja vredna posnemanja. Ali je upočasnen način življenja realnost ali utopija, bo pokazal čas. Ko bi le bilo prvo.

NASLEDNJI SUHOROBAR

Rok za oddajo gradiva je **2. oktober 2017**. Gradivo, predloge in vprašanja nam lahko pošljete na naslov: **suhorobar@gmail.com**

NAJ SE SLIŠI TUDI NAŠA STRAN

PIŠE: BLAŽ MILAVEC, ŽUPAN, FOTO: MARKO BURGER

Kriza je za nami. Tako trdi naša vlada, ki državljanje vzpodbuja, da je nastopil čas, ki vpliva več optimizma in pozitivne naravnosti v mišljenju in razpoloženju. To utemeljuje s pozitivnimi kazalniki na gospodarskem področju in še posebej z večjimi prilivi v državno blagajno. To je dobro, seveda pa slednje opogumlja in mami številne dejavnike v državi po vzbujanju večjega apetita. Tu so sindikati, tu so različna interesna združenja in lobiji, tu smo ne nazadnje tudi občine. Do neke mere je logično, da se ukrepi, ki so bili sprejeti zaradi varčevanja, v boljših časih odpravijo oz. vsaj omilijo. Vendar ne smemo pozabiti, da smo se v času krize lotili določenih varčevalnih ukrepov ne le zaradi varčevanja, ampak tudi reorganiziranja in racionaliziranja predragega državnega aparata. Sedaj, ob povečevanju sredstev v proračunu, bi bilo namreč potrebno, da se jih skrbno usmeri tja, kjer bi dolgoročno zagotavljala najoptimalnejši doprinos. Tako skozi ekonomski kakor socialni vidik. Čas krize je torej prilika za reorganizacijo struktur in organiziranosti javne uprave. Na nekaterih področjih se je izpeljalo določene smeje reforme, spet na drugih je bilo to zgolj navidezno. Problematično pa je, da je država, predvsem vladajoča politika (manj to velja za SD, ki mu je treba priznati vsaj nekaj poslušanja za podeželje), v imenu varčevalnih ukrepov in racionalizacije začela izvajati tiho, a obsežno centralizacijo. Na mnogih področjih javnega sektorja in tistega dela gospodarstva, ki je odvisen od državne politike, ukinja številne urade in pisarne (izpostave različnih služb, od geodetske do davčne, od zapiranja poslovalnic banke v državni lasti do preoblikovanja poslovalnic pošte in prenašanja finančnega bremena s strani državne pošte, ki sicer posluje z milijonskim dobičkom, na lokalne skupnosti itd.). Priznati je treba, da je nekaj tega resnično odziv na spreminjajočo se sodobno družbo. Ni pa primeren odziv takšna vnema na tolikih področjih. Zavedati se moramo, da se s tem ukinja številna delovna mesta, predvsem na podeželju. Nasprotno pa je zanimivo, da je politika bistveno manj zarezala v službe, ki so že skoncentrirane v centru (razne agencije, direktorati, uradi itd.). Tu ni bilo začutiti takšne vneme. Nasprotno, sploh je ni bilo začutiti. Iz tega naslova se torej ni privarčevalo skoraj nič, večjemu delu državljanov pa se je bistveno poslabšala dostopnost do marsikaterih javnih storitev. Tako je posledno, prikrito osiromašen velik del Slovenije. Če se bodo varčevalni ukrepi na mnogih

področjih odpravili, je nasprotno težko pričakovati to tudi za centralizacijo. Prav smešno je, da država preko evropskih sredstev krepi vzpodbude in finančne podpore, npr. za kmetijstvo in razvoj podeželja, po drugi strani pa s centralizacijo ruši sleherni učinek razvojnih politik. Še več, ruši še tisto, kar je do sedaj vsaj približno delovalo. Morda kdo poreče, da so razvojni ukrepi usmerjeni v podporo gospodarstvu, centralizacija pa je stvar javne uprave, ki tako in tako živi od davkoplačevalcev in od gospodarstva. To je sicer res, vendar bodimo realni: centralizaciji slej ko prej sledi še gospodarstvo, vsaj tisto kakovostnejše. Na degradiranih območjih žal ostanejo le tisti, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, ker so vezani na zemljo, in obrtniki ter proizvodnja, ki je nočejo v urbanih naseljih. Vse ostalo jo pobriše proti centru. Za delovnimi mesti se seli tudi prebivalstvo. Tako je bilo in je drugod po svetu, tako je že bilo pri nas in bo ponovno, če se takšna politika ne bo spremenila.

Druga takšna »prikrita« in za podeželje ter lokalne skupnosti destruktivna politika, ki jo izvaja država v imenu racionalizacije, je spreminjanje financiranja občin. Večini občanov se ta tema ne zdi bistveno pomembnejša od drugih, že malo dolgočasnih političnih tem. Vendar je to področje eno najbolj neposredno vplivajočih. Država je z varčevalnimi ukrepi pomembno zmanjšala sredstva za delovanje in razvoj občin iz državnega proračuna. Hkrati pa je v duhu krepitve finančne avtonomije lokalnih skupnosti občinam določila nove ali dodatne vire financiranja, ki po večini na novo ali dodatno bremenijo občane. V

ta okvir sodijo npr. pritiski države z umikanjem evropskih sredstev za okolijsko infrastrukturo v naseljih z manj kot dva tisoč prebivalci in nadomeščanjem le-teh s participiranjem uporabnikov v celoti z več tisoč evri visokimi prispevki. Podobno velja tudi za uvedbo omrežnin pri vodovodni in kanalizacijski infrastrukturi po zgledu elektro in telekomunikacijskih podjetij. Tu je kar nekaj novih taks in prispevkov, ki se dodatno zaračunavajo ljudem. Prav tako tudi globe za nekatere prekrške. Končno gre pri sprejemanju davka na nepremičnine predvsem za to, da se občinam zagotovi dodaten vir sredstev, ki bo nadomestil sredstva iz državnega proračuna, ki jih bo država raje porabila drugje. Vendar če so sredstva iz državnega proračuna, namenjena lokalni samoupravi, po državi kolikor toliko enakomerno porazdeljena (načelo solidarnosti), prihaja pri novih virih do bistveno večjih razlik, zlasti med mestnimi in večjimi občinam ter podeželskimi. Kot drugo pa je treba poudariti, da država teh virov v obliki obdavčitev ne ponudi občinam kot možnost, ampak jih odredi z zakonom, občinam pa naloži izvajanje. S tem občine sicer dobivajo večji delež lastnih, avtonomnih sredstev, a so žal pri tem dodatno obremenjeni naši občani. Pozitivno je sicer, da ta sredstva vsaj ostajajo in se porablajo v domačem lokalnem okolju, vendar bi bilo prav, da bi država zaradi obremenjevanja ljudi iz naslova novih oz. dodatnih obdavčitev vsaj delno razbremenila ljudi na drugih področjih (predvsem na dohodninskem področju ali pri DDV). Verjetno tega ne gre pričakovati, vsaj v kratkem ne. Delno tudi zaradi nas samih. Učinki centralizacije večine od nas ne bolijo takoj. Malo bolj nas zintrigirajo položnice, a se tu naše negotovanje konča pri jezi na župana, občinske svetnike in komunalo. Razumeti politični sistem malo globlje je namreč zah-

tevna stvar. Slednje se odslkava v mnogih momentih in na mnogih področjih. Mednje zagotovo sodi tudi naša izbira na volitvah. Nespametno je namreč kritizirati vse po vrsti doma, če od volilnih obljub na državnem nivoju vidimo npr. zgolj povišanje pokojnine za deset evrov, spregledamo pa podporo politiki, ki predvideva uvedbo cele vrste novih obveznosti za več deset evrov. A volitve so stvar (pravica in svoboda) vsakega posameznika in so na tem mestu uporabljene zgolj za prikaz in poudarek takšnega razmišljanja. Končno razumem tudi kritiko, kaj smo glede navedene problematike naredili občine in župani. Kdo lahko misli, da

samo sprejemamo s strani države predpisane davke in veselo štejemo odmerjeni denar. Vendar kdor natančneje spremlja prizadevanja občin pri vsakoletnih pogajanjih z državo o višini povprečnine, ve, da predstavniki občin v veliki meri opozarjajo ravno na to. Občine se sicer res borimo za več sredstev. To je med drugim naša naloga. Vendar je za občine pomembno tudi, od kod so viri financiranja. Zato ves čas opozarjamo državo, da s tako politiko le zamenjuje denar davkoplačevalcev z novim denarjem davkoplačevalcev, ne da bi jih razbremenila na drugih področjih. Predvsem pa s tem država omogoča območjem, ki imajo že sedaj veliko, še

več, nasprotno pa ostalim še manj. Občina niso le občinski funkcionarji, ampak so to predvsem občani, ki so hkrati tudi državljani te države, najsi bodo iz mesta ali vasi. Ker smo glede tega in glede mnogih drugih za ljudi pomembnih stvari največkrat prešli in namerno ignorirani (nasprotno se v večjih in vladajoči politiki bolj naklonjenih medijih v času pogajanj rado objavi kakšen prispevek o potratnosti malih občin ali o skorumpiranosti županov in občinskih uprav), je prav, da se med ljudmi o tej temi sliši tudi občinska, ne le vladna stran.

16. REDNA IN 2. DOPISNA SEJA OBČINSKEGA SVETA

PIŠE: DARJA VETRIH

Občinski svet Občine Sodražice se je 7. junija 2017 sestal na svoji 16. redni seji, kjer so svetniki obravnavali 14 točk dnevnega reda. Najprej so sprejeli sklep o redakcijskem popravku Odloka o občinskem prostorskem načrtu, nato je predsednik Nadzornega odbora Občine Sodražica Jože Drobnič občinski svet seznanil z Letnim poročilom o delu in poslovanju občine v preteklem letu. Iz poročila izhaja, da občinska uprava ni napravila opaznejših nepravilnosti, ki bi pomembneje vplivale na porabo sredstev iz proračuna. Občinski svet se je ob tem seznanil tudi z revizijskim poročilom pooblaščenega notranjega revizorja Vilija Pernerja, ki je v maju opravil revizijski pregled nad investicijskim delom proračuna v letu 2016. Revizor je v poročilu podal nekaj smernic za dodatno izboljšanje projektnega vodenja, na splošno pa je za revidirano področje izdal pozitivno mnenje.

Na seji sta gosta, direktor Hydrovoda, d. o. o., Antun Gašparac in direktor Komunale Ribnica, d. o. o., Bojan Trdan, svetnikom predstavila letni poročili podjetij, ki ju zastopata. Gašparac je svetnike seznanil tudi s potekom izvajanja investicijskega projekta Oskrba s pitno vodo SORIKO, Trdan pa je predstavil predloge za spremembo cen storitev nekaterih gospodarskih javnih služb, ki jih izvaja ribniška Komunala.

Določila vladne Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Ur. l. RS, št. 87/2012, 102/12) izvajalko javne službe namreč zavezujejo k letnemu pregledu poslovanja na področju izvajanja teh storitev ter uskladitve cen. Iz elaboratov oblikovanja cen izhaja, da te po večini ostajajo nespremenjene tudi v tekočem letu, razen na področju storitev čiščenja in odvajanja komunalne odpadne vode ter storitev zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov, odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov. Tu se cene za določene uporabnike malenkostno zvišujejo. Obe spremembi cen je občinski svet soglasno potrdil. Glede na to, da naj bi se cene storitev zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov, odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov hkrati dvignile tudi za občane Ribnice in Loškega Potoka, obe občini pa pred poletjem predloga cen nista obravnavali na občinskih svetih, je sodraški občinski svet sredi poletja na dopisni seji sprejel dodatni sklep, s katerim je določil, da se bodo nove cene te storitve začele uporabljati takrat, ko bodo stopile v veljavo tudi v sosednjih občinah. Poleg sprememb navedenih storitev je Komunala Ribnica občinam, kjer izvaja pokopališko in pogrebno javno službo, podala predlog

za zvišanje letnih najemnin grobov. Svoj predlog je utemeljila na spremembi ureditve tega področja na državni ravni, saj se liberalizira, javnim podjetjem pa ostaja finančno manj zanimivi del. Poleg tega želi podjetje v prihodnje sprotno in boljše izvajati vzdrževalna dela na pokopališčih, za kar potrebuje zadosten vir sredstev. Predlog tako vsebuje opaznejše povišanje letne najemnine grobov, pobrana sredstva pa naj bi zadoščala za redno izvajanje potrebnega vzdrževanja pokopališke infrastrukture. Komunala je svoj predlog utemeljila tudi na dejstvu, da je višina najemnine pri nas daleč pod višino, ki jo svojim uporabnikom zaračunavajo okoliške komunale. S predlogom naj bi se približali povprečju, a še vedno ostali med najcenejšimi. Občinski svet je razumel utemeljitev Komunale in z večino glasov potrdil spremembo cen najemnine grobov, ki bodo začele veljati s 1. 1. 2018.

V nadaljnjih točkah dnevnega reda je občinski svet podal še soglasje k posegu na območju OPPN »Pod cerkvijo« za izgradnjo osrednje avtobusne postaje in parkirišča kot skupnega projekta občine in zadruga ter obravnaval vloge posameznih občanov, ki so bile naslovljene nanj.

PREDHODNA NAJAVA:

Javna razgrnitev dopolnjenega osnutka sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta

Občina Sodražica ponovno obvešča, da se načrtuje javna razgrnitev in predstavitev dopolnjenega osnutka sprememb občinskega prostorskega načrta (Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu) takoj po pridobitvi mnenj nosilcev urejanja prostora o okoljskem poročilu, ki izkazuje celovito presojo vplivov na okolje predvidenih posegov v prostor z novelo OPN, septembra oz. oktobra letos, če ne bo s strani nosilcev urejanja prostora dodatnih zakasnitev.

Javno naznanilo o javni razgrnitvi bo objavljeno v lokalnih javnih medijih, na občinski uradni spletni strani in oglasni deski.

SODELOVANJE TREH OBČIN IN OBRTNO-PODJETNIŠKE ZBORNICE

PIŠE: PAVEL HOČEVAR, FOTO: DARJA VETRIH

Občine Ribnica, Sodražica in Loški Potok so z Območno obrtno-podjetniško zbornico Ribnica (OOZ Ribnica) že četrto leto zapored podpisale Pogodbo o sodelovanju. Predmet pogodbe so storitve, ki jih OOZ Ribnica v letu 2017 izvaja za občane treh občin. Nekatere dogodke, npr. Ribniški gospodarski forum v Škrabčevem skednju, motivacijsko delavnico na temo Prvi koraki podjetništva, izobraževalni dan s področja davkov, predavanja (opravljanje storitev v tujini, digitalni marketing, pomen spletnih strani ...), je OOZ Ribnica samostojno ali v sodelovanju z drugimi že organizirala. Veseli dejstvo, da so bili dogodki dobro obiskani in sprejeti, zato bo zbornica v jeseni, predvidoma v oktobru, organizirala Dan obrti in podjetništva, na katerem bodo občani treh občin od strokovnjakov dobili popolne in kakovostne informacije z vseh področij obrti in podjetništva.

Drugi sklop storitev, ki jih bo OOZ Ribnica izvajala v sklopu pogodbe, sta svetovanje in informiranje občanov v postopku odpiranja podjetja, v postopku pridobitve potrdil za osebno dopolnilno delo, za dopolnilno dejavnost na kmetiji, za sklepanje pogodb o delu itn.

Občine bodo za storitve iz proračuna namenile sledeče zneske: 4560 evrov Ribnica, 2500 evrov Sodražica in 980 evrov Loški Potok. Višina sredstev je določena glede na število prebivalcev posamezne občine in glede na opravljene storitve za občane posamezne občine. Predsednik in sekretar OOZ Ribnica, Franc Lesar in Pavel Hočevar, sta pred podpisom obrazložila vsebino pogodbe in povzela

sodelovanje preteklega leta. Tudi župani, Jože Levstek iz Ribnice, Blaž Milavec iz Sodražice in Ivan Benčina iz Loškega Potoka, so komentirali preteklo sodelovanje in zaključili, da so sredstva koristno in učinkovito porabljena, kar je razvidno iz natančnih poročil o porabi, ki jih OOZ Ribnica po pogodbi pripravi za vse tri občine.

Tovrstno sodelovanje je bilo na začetku kar unikum v Sloveniji, danes pa imajo podobna sodelovanja sklenjena v številnih občinah.

Podpis pogodbe se je opravil v gostilni Urška v Zamostcu, kjer so prisotni po prigrizku v prosti debati komentirali podjetniški utrip v treh občinah. Kot avtor tega članka si dovoljujem komentar, da so proste debate najkoristnejše, saj pristojni uslužbenci dobijo realen pogled na stanje v gospodarstvu. OOZ Ribnica je v preteklosti že sklicevala občinske uslužbence in gospodarstvenike na neformalnih srečanjih, na katerih je bilo slišati cel kup novih idej za razvoj občin na gospodarskem in drugih področjih. Podobna praksa naj bi se na jesen ponovno uvedla, zato ste že sedaj vabljeni vsi obrtniki in podjetniki.

ROKODELSKA ZADRUGA V SODRAŽICI

PIŠE: PAVEL HOČEVAR, OOZ RIBNICA

Občina Sodražica je skupaj s partnerji kandidirala za sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj, ki jih je razpisala Lokalna akcijska skupnost (LAS) Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe. Prijavila je projekt – operacijo z nazivom Rokodelska zadruga in glede na razpisne kriterije upamo, da bo kandidatura uspešna.

Med partnerji je tudi Območna obrtno-podjetniška zbornica Ribnica (OOZ Ribnica), zato bom v nadaljevanju navedel nekaj dejstev in razmišljanj, kaj je občino vodilo v imenovano operacijo.

Sodražica z okolico je imela v preteklosti in ima tudi danes največ suhorobarjev – izdelovalcev lesenih izdelkov. Občina Sodražica je tudi nosilka geografske označbe (porekla) Ribniška suha roba, ki je bila pridobljena leta 2005. Poleg tega je bila občina vključena tudi v projekt pridobitve certifikata NPK (nacionalna poklicna kvalifikacija), iz katerega izhaja, da je osem suhorobarskih panog priznanih kot poklic, za katerega so potrebna posebna znanja in veščine, ki jih v obstoječem šolskem sistemu ni mogoče pridobiti. Tako posameznik, ki je suhorobarska znanja pridobil na neformalen način, to lahko potrdi s pridobitvijo NPK-certifikata, ki predstavlja javno veljavno listino o poklicni usposobljenosti.

Z ustanovitvijo rokodelske zadruge občina Sodražica nadaljuje s sistematično podporo vsem aktivnim in bodočim predelovalcem lesa, predvsem začetnikom.

Osnovni cilji operacije: ustanovitev in zagon zadruge, spod-

bujanje podjetništva in inovativnosti v sodelovanju med javnim, gospodarskim in nevladnim sektorjem, izvajanje poslovnih funkcij za mikro in male podjetnike, ohranitev tradicije izdelovanja suhe robe in lesne galanterije, uporaba oz. predelava domačih vrst lesa, odpiranje priložnosti za zaposlitev, varovanje okolja, vključevanje suhorobarstva v turizem.

Rokodelska zadruga bo namenjena predvsem suhorobarskemu območju, kamor spadajo občine Sodražica, Ribnica, Kočevje, Loški Potok, Velike Lašče, Dobrepolje in Bloke.

V času postavljanja zadruge bo občina skupaj s partnerji izvedla več aktivnosti, na katere bo vabila vse zainteresirane, predvsem aktivne predelovalce lesa, brezposelne in druge občane. Že konec leta 2017 bodo na prvem predavanju oz. delavnici predstavljeni cilji, pomen in prednosti vključevanja v zadrugo. Na kasnejši delavnicah se bo obdelalo statuse izdelovalcev, načine finančnega poslovanja in pomen blagovnih znamk, ki jih suhorobarji zaenkrat premalo tržijo. Zanimiva bo tudi razstava, ki bo prikazala neštete možnosti uporabe lesa in lesnih izdelkov.

Naj bo za prvič dovolj informacij, dodajam le še svoje pričakovanje, da bo kandidatura za EU-sredstva uspešna in da bo rokodelska zadruga pomenila nov zagon za mnoge izdelovalce, ki se bodo lahko posvetili predvsem svojemu delu, večino ostalih storitev pa bo za svoje člane opravila zadruga.

DOČAKALI SMO PAHORJEV »FANTASTIČEN DAN«

PIŠE: JOŽE TANKO, POSLANEC SDS

Pred nekaj leti, točneje 4. novembra 2009, je Borut Pahor, ko je v Stockholmu podpisal arbitražni sporazum (AS) s Hrvaško za določitev kopenske in morske meje med državama, ves žareč vzkliknil: »Kakšen fantastičen dan!«

Odgovor na ta fantastični dan je sledil 29. junija letos, ko je je arbitražno sodišče v Haagu razglasilo svojo odločitev o določitvi meje med Slovenijo in Hrvaško. Slovenija ni dobila skoraj ničesar na kopnem, pravzaprav je izgubila še veliko tistega, kar je do sedaj posedovala, na morju pa je dokončno izgubila status pomorske države, saj ni bil določen mejni stik slovenskega morja z mednarodnimi vodami. Določen nam je le služnostni pas preko hrvaškega teritorialnega morja, na katerem se bo zaradi pravice Hrvaške do izkoriščanja morskega dna lahko znašlo marsikaj, kar bo oviralo pomorski promet.

Že pred podpisom AS so mnogi strokovnjaki in politiki opozicije opozarjali, da v sporazumu ni zadostnih varoval, da bi Slovenija lahko pričakovala pravično odločitev – ozemeljski stik z mednarodnimi vodami, torej neposredni mejni stik slovenskega z mednarodnim morjem. A Pahor, vse tedanje vladne stranke – poleg vodilne SD še DeSUS, Zares in LDS – tedanji predsednik republike dr. Türk in vse preostalo njihovo podporno okolje z mediji vred so intenzivno podpirali Pahorjevo odločitev. Za povrhu pa se je Pahor še obvezal, njegova koalicija pa je to dosledno izpeljala, da pri vstopanju Hrvaške v EU Slovenija umakne vse morebitne zadržke, zaradi česar je Hrvaška tako na lahko vstopila v EU. Tisti, ki smo nasprotovali takim odločitvam, smo bili v politični manjšini, za povrhu pa še medijsko precej ignorirani.

Da se je ob tej odločitvi izpeljal tudi referendum, je tudi vsem znano. Medijsko nesorazmerje je omogočilo tesno zmago levicarjem. Njihovi zvočniki so bili pač mnogo močnejši. V referendum-

skem letaku so zapisali, zakaj je treba podpreti vladno odločitev in kje bo po njihovem mnenju določena meja na kopnem in na morju. Za tem so stali Pahor, Erjavec in politična večina. A če pogledate njihove napovedi in dejansko odločitev arbitražnega sodišča, boste ugotovili, da so si privoščili hud nateg. Praktično nič se ni uresničilo. Ne na kopnem in še manj na morju.

Žal se nihče od teh, ki so državo potegnili v to polomijo z arbitražo, ne čuti niti najmanj odgovornega za slab rezultat. Nasprotno, oba še aktivna politika, ki sta Slovenijo potegnili v arbitražo, Pahor in Erjavec, pa tudi Cerar, Brglez in drugi levičarski predstavniki so nad odločitvijo arbitraže, v kateri je bila Slovenija poražena, navdušeni. Razumi, kdor more. Če bi Slovenija izgubila še več, bi bili najbrž še bolj navdušeni.

Težko se je izogniti dvomu, da je Pahorjeva vlada sploh vedela, v kaj se je spuščala in kakšne argumente je imela na razpolago. Najbrž ni dovolj dobro analizirala in preverila podlage, aktov in dokumentov, s katerimi je razpolagala, ter judikatov in prakse sodišč, preden se je odločila za ta postopek. Znano je, da je vlada šele po sprejemu odločitve začela z zbiranjem dokumentacije, zato ta za Slovenijo izrazito slaba odločitev arbitražnega sodišča ne more biti nobeno presenečenje ne za mejo na kopnem ne za mejo na morju.

A zdaj je, kar je. Zdaj je na vrsti težavno obdobje, ko je treba mejo uveljaviti. A kako? Hrvaška arbitraže ne prizna, saj je od nje po škandalu Sekolca in Drenikove odstopila. Še več, o arbitraži se noče niti pogovarjati, Cerar s svojo ekipo pa tudi ne ve, kako in na koga bi se obrnil. Išče podporo EU in drugih držav, ki razen lakoničnih izjav, da podpirajo arbitražo, ne bodo storile ničesar. Vse je torej na vladah obeh vpletenih držav in veliko možnosti je, da bo polletni rok potekel, ne da bi se kar koli zgodilo. Razen morda incidentov po turistični sezoni.

A nauk tega je precej jasn. Tisti lahkotni Pahorjev »fantastični dan« je Slovenijo spet veliko stal.

NAPREDOVANJE DEL PRI PROJEKTU OSKRBA S PITNO VODO SODRAŽICA–RIBNICA–KOČEVJE

PRIPRAVILA: OBČINA SODRAŽICA, FOTO: VINKO ČAMPA

V občinah Sodražica, Ribnica in Kočevje se po predvideni dinamiki nadaljujejo dela pri projektu oskrbe s pitno vodo SORIKO, ki ga poleg občin sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada. V občini Sodražica so se že letos izvedla gradbena in instalcijska dela na vodovodu ulica Na Pesek–čistilna naprava Sodražica ter se zaključila na vodohranu Globel (Sedlo). Na odseku vodovoda med čistilno napravo Sodražica in vodohranom Sodražica potekajo gradbena in montažna dela. Na vodovodu Podstene pa so v teku zemeljska dela za izgradnjo dostopne poti do vodnega zajetja. V polnem obsegu se gradbena in instalcijska dela izvajajo tudi na odseku med vodohranom Sodražica in občinsko mejo z Ribnico (trenutno Podgoro). Prav tako se izvajajo gradbena in obrtniška dela na čistilni napravi oz. vodarni v Globeli. V letošnjem letu se tako načrtuje zaključek del na trasi Sodražica–Lipovšica–občinska meja ter morebiti manjši del na trasi Vinice–Zapotok, ki se bo v večji meri zgradila naslednje leto.

(Vir in dodatne informacije: soriko.si)

ŽE TRINAJSTIČ TRŽNI DAN IN PSOGLAVSKI DNEVI

PIŠE: KARMEN KORDIŠ, TD SODRAŽICA, FOTO: MARKO BURGER, TOMAŽ REJEC

Lani smo obljubili, da Psoglavski dnevi 2017 bodo. In ker obljuba dela dolg – čeprav za našo dolino velja rek »Če sem obljubu, še najš'm dal« – so Psoglavski dnevi bili! Letos že trinajstič, pa kljub temu trinajstica psoglavskega vikenda vsekakor ni zaznamovala kot nesrečnega.

Izjemen uvod v dogajanje so nam s svojim nastopom v oddaji Dobro jutro na RTV v četrtek, 22. junija 2017, pripravili članice Šedržank – Slava, Marija in Nada, naš krošnjar Metod ter sodraška maskota Psoglavca, pod katero se je skrival Urban. Kljub gladki zmagi v tekmovalnem delu je njihova gesta o delitvi nagrade z nasprotno ekipo ter s tem njihova donacija za opremo ljubljanske porodnišnice res častno dejanje, vredno pohvale. S tem so dokazali, da imamo v Sodražici čut za najšibkejšo in široko srce!

Psoglavski dnevi 2017 so bili »skuhani« po receptu za uspeh. Ni naključje, da je Psoglavska noč – 501 Fest v organizaciji fantov domačega Banda 501 iz leta v leto bolj obiskana. Organizacija na nivoju velikih prirediteljev ter zveneča imena slovenske pop-rok scene (letos Omar Naber in Don Mentony Band, predvsem pa domača zasedba Rock Angeless, ki se vzpenja na rok sceno, ter nedvomno že uveljavljeni Band 501) so magnet za številne obiskovalke in obiskovalce. Lahko samo rečemo: bravo, fantje, vse pohvale za organizacijo in le tako naprej!

Sobotni dan, Dan športa in Extremov dan, je bil kot običajno namenjen športnemu dogajanju v organizaciji športnega društva Extrem, ki v okviru različnih športnih zvrsti (namizni tenis, badminton, ko-

šarka, odbojka na mivki in nogomet) povezuje druženje več generacij na tekmovalen, predvsem pa zabaven način, kot je npr. tekmovalje v futsalu med ekipo mamic in njihovimi malčki.

Ko se sobota prevesi v večer, pa je čas za Večer na trgu ter že tradicionalno druženje ob zvokih tamburic in petju Tamburaškega orkestra Sodražica. Z venčkom slovenskih so nam pričarali nostalgichen večer, venček dalmatinskih pa je naznanil prihod poletja in vonj po morju. Igra Pumpa.mo gledališke skupine Mladinskega kluba Sodražica je bila duhovit prikaz sodraške podjetnosti in svetovljanstva. Prava lokacija v industrijski coni, široka ponudba domačih izdelkov (jajca, mleko, bale sena), znanje tujih jezikov (nemščina, angleščina, ruščina), izraba naravnih alternativnih virov (stranski proizvod slemenskih krav) so ključ do podjetniškega uspeha novega bencinskega servisa na rondoju. Hvala tamburašem in igralcem za čudovit večer!

Vrvež nedeljskega Tržnega dne se je kot običajno začel že zelo zgodaj zjutraj, saj so poleg zadnjih priprav prizorišča s strani organizatorjev trške ulice zapolnili izdelovalci domačih in umetnostnih obrti, ostali razstavljavci ter komercialni prodajalci. Kljub zamiranju tradicionalnih domačih obrti – razstavljavcev je bilo letos 25 – pa nas veseli dejstvo, da je v naši sredini nekaj mladih podjetnih posameznikov, ki v oblikovanju lesa in izdelovanju lesenih izdelkov na moderen način vidijo podjetniški izziv.

Ko je bilo dogajanje že v polnem razmahu – izdelovalci so ustvarjali in izdelovali izdelke, sodobni zdomarji sklepali prve

»kšefte«, stojnica Šedržank je bila obložena s številnimi dobrotami (slano, sladko pecivo, štruklji) – se je pod šotorom odvil kulturno-etnološki del prireditve. Po mimohodu povorke Pihalnega orkestra Ribnica, Društva mažoret Sodražica, narodnih noš, ki so bile po nekaj letih spet del povorke in med katerimi sta bili posebej ljubki deklici Iva in Neja, folklornih skupinic OŠ Sodražica in POŠ Sveti Gregor, krošnjarjev Metoda in Andreja ter krošnjarskega podmladka, Šedržank, Smučarskega kluba Sodražica, ŠD Extrem, ŠD Sibor, Balinarskega kluba Sodražica, Podeželskih žena iz Ribnice in Velikih Lašč, Kluba harmonikarjev Urška, čebelarjev iz ribniške čebelarke družine, lovcev LD Sodražica, ribičev RD Ribnica, Društva upokojencev Sodražica s prikazom gozdarske oprave in opreme, dramske skupine Mladinskega kluba Sodražica ter na koncu naše maskote Psoglavca, se je pričel uradni del prireditve. Pihalni orkester je zaigral Zdravljico v počastitev dneva državnosti; temu prazniku je tudi gospod župan Blaž Milavec namenil nekaj misli v svojem govoru. Sledil je govor slavnostnega gosta, predsednika Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije Cvetka Zupančiča.

Prirediteljev je zaznamoval prihod odposlanca cesarice Marije Terezije, ki je našemu županu slavnostno predal listino oz. razglas dovoljenja za trgovanje v Sodražici, in s tem je bil Tržni dan tudi uradno odprt. Veselo

vzdušje so nam s svojim plesom in nagajivimi igrami pričarali otroci folklornih skupin OŠ Sodražica in POŠ Sveti Gregor, svoje plesne točke so predstavile tudi sodraške mažoretke. Svoj pogled na Tržni dan nam je brez dlake na jeziku podalo Radio Mlajku, češ da je le kopija Ribniškega semnja, in se brez cenzure dotaknilo tudi aktualnih sodraških tem. Prvi del prireditve so z veselimi zvoki svojih harmonik zaokrožili člani Kluba harmonikarjev Urška.

Drugi del prireditve se je nadaljeval v plesno-pevskih ritmih. Tako so nam s svojimi ubranimi glasovi članice vokalne skupine Anamanka iz svojega repertoarja predstavile nekaj slovenskih zimzelenih, korake latino plesov pa pari Plesnega kluba Jasmin iz Kočevja. Ni dvoma, da nas s svojim humorjem vedno nasmejeta upokojenki Milka in Olga, ki sta tokrat v svoj skeč povabili še eno članico, Mojco. Trški oder so nato zasedli člani odlične domače glasbene zasedbe K-Rocks, popoldne pa je bil rezerviran za Ansambel Spev, ki nas je kljub popoldanski nevihti zabaval do večernih ur.

Osrednja tema letošnjega tržnega dne je bila lesena figurica Psoglavček z vzmetjo, ki so jo lahko najmlajši obiskovalci na ustvarjalni

delavnici v dopoldanskem času s svojo domišljijo oživili v najrazličnejših barvah. Cel dan pa je naokrog živahno poskakoval naš pravi Psoglavček, ki je zabaval staro in mlado ter potrpežljivo poziral za vse »selfije« in »fotke«.

Mladi in mladi po duši so na svoj račun prišli v kostanjemem parku, kjer se je na Odru mladih v organizaciji Mladinskega kluba Sodražica odvijala prva Šedrška olimpijada, na kateri je pet ekip tekmovalo v najrazličnejših panogah. Za sproščeno vzdušje in zabavo je poskrbel komik Gerti, preplet starega in novega roka pa je zvenel ob nastopu skupine Rock Angeless. Obiskovalke in obiskovalci so si lahko ogledali spremljajoči razstavi, in sicer razstavo Znane domačinke – Cita Lovrenčič Bole in Majda Šilc, ki jo je v prostorih Doma pripravilo DU Sodražica, ter razstavo Druga koža v dvorani OŠ Sodražica v organizaciji Rokodelskega centra Ribnica. Poleg razstave si je bilo mogoče v prostorih OŠ Sodražica ogledati tudi prikaz elementov borilnih veščin ju-jitsu, ki so jih izvedli članice in člani športnega društva Sibor. Tudi letos je bila kulinarčna ponudba Tržnega dne zelo široka in je zadovoljila različne okuse. Poleg standardne kuhinje z dobrotami z žara, odojkom in kalamari so spretnne roke sodraških gospodinj Marije in Martine skuhale tradicionalno trojko, ki je bila skupaj s štruklji Šedržank za sladico na pokušino tudi vabljenim gostom. Pod kuhalnico kuharskih mojstrov Marjana in Erika so v velikem kotlu kmalu zadišali vampi, prav tako so svoj okus lahko zadovoljili ljubitelji ribjih in divjačinskih jedi.

Psoglavski dnevi v organizaciji TD Sodražica in ob podpori Občine Sodražica so ogromen organizacijski izziv za peščico zagnanih in sodelujočih članov. Zato k sodelovanju vabimo posameznike, združenja in ostala društva na območju občine Sodražica, tako pri snovanju vsebine prireditve kot tudi pri njeni organizaciji. Le tako bomo lahko prireditev naredili še zanimivejšo, izvirnejšo in bolj našo.

Na koncu le še: tudi Psoglavski dnevi 2018 bodo! In bodi zraven tudi ti!

Lahko rečemo, da so tudi Psoglavski dnevi 2017 dobro uspeli. Veliko organizacije in usklajevanja ter priprav sodelujočih je dober pokazatelj, da znamo v Sodražici stopiti skupaj. Najlepša hvala VSEM, ki ste prireditvi dodali svoj pečat.

RAZSTAVA DRUGA KOŽA

PRIPRAVILA: PETRA MARN

V ponedeljek, 12. junija, je v telovadnici OŠ Sodražica potekala otvoritev razstave Druga koža, ki jo je pripravila in zasnovala etnologinja in kulturna antropologinja Nastja Dejak iz Muzeja Ribnica.

Razstava je prikazovala razvoj spodnjega perila od konca 19. stoletja do danes, s svojimi zgodbami in spomini o oblačilih pa so jo soustvarili sogovorniki iz občin Sodražica, Loški Potok in Ribnica. Večji del spodnjega perila je predstavljal pomemben del zbirke oblačilne dediščine zakoncev Alenke in Filipa Pakiža, ki sta jo vrsto let skrbno zbirala in jo leta 2014 podarila Muzeju Ribnica, nekaj oblačil pa je našla tudi avtorica razstave.

Razstavljeno spodnje perilo iz 80. in 90. let 19. stoletja ter 60., 70. in 80. let 20. stoletja bo na ogled tudi v Loškem Potoku, saj se jeseni razstava seli tja.

VEČER NA TRGU, ODER MLADIH, ŠEDRŠKA OLIMPIJADA IN ŠE KAJ

PIŠE: KLARA ARKO, PODPRESEDNICA MKS, FOTO: ARHIV MKS

Poletje se nikakor ne more zares začeti brez Psoglavskih dni. Tudi letos je za nami pester vikend, kjer se je našlo nekaj za vsak okus in interes. Po petkovem glasbenem spektaklu Band 501 Fest so v soboto množico zabavali naši trije komiki, ki so pripravili igro z naslovom Pumpa.mo, za glasbeno noto večera na trgu in morda celo nekoliko morsko vzdušje pa so poskrbeli sodraški tamburaši.

V nedeljo smo, tako kot do sedaj že nekaj let zapored, kostanjev park okupirali mladi in mladi po srcu. Dogajanje na Odru mladih je bilo letos še posebej pestro. Nastopili so Rock Angeless, ki so se tokrat predstavili v akustični izvedbi. Njihova glasba je privabila ljudi, ki so se z veseljem zadržali v naši družbi. Letošnji standup nastop je pripravil kar eden izmed članov MKS, Gerti II, in se na humoren način »spotaknil« ob celoten sklop Psoglavskih dni in ostalo aktualno lokalno tematiko.

Tudi športniki so prišli na svoj račun, saj so se lahko preizkusili v prvi tradicionalni Šedrški olimpijadi. Ekipe štirih članov so tekmovali v igrah, kot so pijani kmet (za vse, ki vas ni bilo: gre za slalom z balo v naročju, z vrtoglavo zaradi vrtenja okoli palice), podkovani psoglavci, krompirjeva štafeta ...

PSOGLAVSKA NOČ 2017

PIŠE: BAND 501, FOTO: ŽIGA LOVŠIN

Tudi letos smo člani Banda 501 in Mladinskega kluba pripravili Psoglavsko noč s podnaslovom 501 fest. Bila je največja in najbolj obiskana v zadnjih štirih letih. Najprej so zagrmeli Rock Angeless. Slišali smo komentarje, da so po kakovosti prekosili celo najbolj zvoneča imena na tem koncertu. Pa so komaj dobro začeli! Nadaljeval je Omar Naber in ni skrivnost, da so se za njegov nastop zanimala predvsem mlada dekleta. Pohvalil je koncert in publiko. Band 501 je pripravil priredbe skupine Parni Valjak. Z dodatno back vokalistko Manco in kitaristom Bernijem smo vsi člani Banda 501 zelo uživali na odru. Zaključil pa je Don Mentony Band. Frontmen Janez Zmazek - Žan se je najprej malo pritoževal, da je prestar za tako pozno nastopanje, potem pa smo bili priča nastopu, ki ga v tem tisočletju nismo več vajeni. S prejšnjo skupino, Buldožer, se je že zapisal v jugoslovansko zgodovino. Takrat je bil rokenrol »umazana« glasba in to se je čutilo tudi na nastopu Don Mentony Banda. Nesporno gre za glasbeno legendo in

Dve najboljši ekipi, Globoučani in Mohant, sta si za nagrado priborili adrenalinsko doživetje in bowling za celotno ekipo, ostale ekipe pa so pri šanku dobile brezplačno okrepčilo. Vreme nam je šlo toliko na roko, da je zdržalo do razglasitve rezultatov, nato pa se je ulil dež in večino pregnal iz parka. Ostalo je le še nekaj najvztrajnejših, ki so skupaj z nami vedrili pod streho jurčka.

Upam, da smo uspeli doseči svoj namen in poskrbeli, da se je v treh dneh zares našlo nekaj zanimivega za vsakogar, za stare in mlade, za glasbene in športne navdušence ... Konec koncev se je treba kdaj pa kdaj zabavati in sprostiti in takšni dogodki so namenjeni ravno temu. Zahvaljujemo se vsem, ki ste nas obiskali in se družili z nami, in upamo, da se prihodnje leto spet vidimo!

takim ni treba ugajati prav vsem. Glasbeni fosil se je na odru razživel in pokazal surovo verzijo roka, ki počasi izginja in se umika bolj komercialnemu pristopu. Tako je minila še ena pisana Psoglavska noč in otvorila glavni vikend v naši občini.

Za vse to gre zahvala najprej Občini Sodražica, ki je prepoznala štiriletni trud in dodatno spodbudila letošnji koncert. Vsako leto nas podpirajo tudi Riko team, Fipis, TD Sodražica, gasilci, MKS, naši prijatelji iz Sodražice, Loške doline in drugod: Zefo, Nejc, Stane, Vjencl, Žan, Marička, Klavdija in mnogi drugi. Za dogodek se zelo potrudijo tudi vsi nastopajoči pa Ogrinc varovanje 1, Gig ozvočenje, Linear, Mesarija Arko, Pekarna Ajdič in drugi.

Največja zahvala pa obiskovalcem, ki vsako leto napolnite sodraško igrišče in tako nadaljujete tradicijo Psoglavske noči. Vam dolgujemo tudi opravičilo za napako o prostem vstopu, ki je bila objavljena v prejšnjem Suhorobarju. Kot vsako leto je bil koncert tudi letos osnovan na tveganih finančnih izhodiščih. Zaradi dobrega programa smo si dovolili zaračunati vstopnino, pri tem pa spregledali, da smo v uredništvo Suhorobarja že oddali drugačne podatke. Hvala vsem za razumevanje.

(SO) BIVANJE Z MEDVEDOM

DARJA VETRIH, FOTO: LIFE DINALP BEAR

Konec julija smo v uredništvo Suhorobarja od projektne ekipe LIFE DINALP BEAR prejeli sporočilo:

Strokovnjaki so prvič v Sloveniji preizkusili novo metodo odlavljanja rjavega medveda, in sicer so uporabili cevno oz. t. i. Culvert past. Že po enem tednu postavitve pasti na terenu se je vanjo ulovila starejša medvedka, ki se je približevala vasem in je povzročala škodo na materialni lastnini v občini Sodražica. Zdaj medvedka nosi GPS-ovratnico, zato strokovnjaki lahko sledijo njenemu gibanju in ugotavljajo, kaj jo privablja v bližino naselij. Metoda odlova medvedov s cevno pastjo je uveljavljena v Severni Ameriki in severni Italiji. V Sloveniji doslej metoda še ni bila preizkušena, zato je projektna ekipa LIFE DINALP BEAR z Zavoda za gozdove Slovenije orala ledino pri nameščanju te pasti na terenu.

Imajo pa s to metodo veliko izkušenj italijanski partnerji projekta iz avtonomne province v Trentu, ki jo z odličnimi rezultati uporabljajo že več let. Telemetrične ovratnice na odlovljenih medvedih bodo pripomogle k izboljšanju sobivanja medveda in človeka. »Glavni namen uporabe cevne pasti v projektu LIFE DINALP BEAR je odlov tistih medvedov, ki zahajajo v neposredno bližino naselij in zato predstavljajo potencialno možnost povzročanja konfliktov z ljudmi,« razlaga Rok Černe z Zavoda za gozdove Slovenije, koordinator projekta LIFE DINALP BEAR. V bližino naselij jih privablja prosto dostopna hrana človeškega izvora, predvsem odpadki iz gospodinjstev v smetnjakih in na kompostnikih. V sklopu projekta LIFE DINALP BEAR so zato začeli z uvajanjem medovarnih kompostnikov in medovarnih smetnjakov, v katerih so ostanki hrane medvedom nedostopni, s čimer zmanjšujejo pogostost zahajanja medvedov v naselja. Za zmanjšanje težav z medvedi je ključno, da občani odstranijo ali zaščitijo čim več medvedu dostopnih virov hrane.

Strokovnjaki Zavoda za gozdove Slovenije in Univerze v Ljubljani bodo zdaj nekaj medvedov, ki povzročajo težave oz. materialno škodo, poskušali odloviti in jim namestiti telemetrične GPS-ovratnice, s pomočjo katerih bodo sproti spremljali njihovo gibanje. Z analizo tako pridobljenih podatkov bodo lahko natančneje ugotovili, kaj sproža neželeno vedenje medvedov, in temu ustrezno predlagali nadaljnje ukrepe za preprečevanje konfliktov.

Sporočilo, ki smo ga prejeli, je bilo povod, da poiščemo nekaj dodatnih, za naše občane uporabnejših informacij. Odgovore nam je posredoval **Matej Bartol**, zaposlen na Zavodu za gozdove Slovenije v Ljubljani, v okviru mednarodnega projekta LIFE DINALP BEAR, v sklopu katerega iščejo rešitve za lažje sobivanje z medvedi. Ker je Bartol naš občan, mu problematika s terena zagotovo ni nepoznana.

Kaj se je dejansko dogajalo pri odlovu medvedke v Žimaricah? Očividci namreč trdijo, da se je deset ur zaletavala v kletko, saj naj bi bila njena mladiča v neposredni bližini, in se pri tem poškodovala.

Medvedka se je v past ujela ponoči. Z ovratnico pa je bila opremljena v jutranjih urah. Prednost nove, cevne pasti je ravno v tem, da je prijaznejša do medvedov kot nekatere druge metode odlova. Medvedka, ki je bila ujeta v past, ni utrpela nobenih resnejših telesnih poškodb in se je po izpustu uspešno vključila nazaj v svoje okolje.

Ali je res, da je bila dotična medvedka vrnjena v isto okolje oz. se je tja vrnila?

Medvedka je bila izpuščena nazaj v naravno okolje, in sicer en kilometer od mesta odlova, globlje v gozd. Po podatkih telemetrične GPS-ovratnice se medvedka trenutno nahaja v okolici mesta izpusta.

En kilometer od mesta, kjer je bila ulovljena? Ali ne bi bilo vseeno, če bi jo izpustili kar na istem mestu?

Za medveda kilometrska razdalja res pomeni skoraj enako, kot če bi bil izpuščen na mestu ulova. Lokacija izpustitve je bila izbrana predvsem zaradi njene oddaljenosti od naselij in posledično miru, saj je tako postopek izpustitve in prebujanja manj stresen za uspavano žival. Uspavana žival ima lahko ob izpustitvi tudi nepredvidene reakcije in je bilo to treba storiti tudi s stališča varnosti.

Medvedka ima sedaj torej GPS-ovratnico. Kateri ukrepi so predvideni po analizi gibanja medvedov, opremljenih s temi ovratnicami?

Predvideno je lociranje odlagališč organskih odpadkov, ki jih obiskuje z ovratnico opremljen medved, in opozarjanje prebivalcev o neprimernih praksah, ki privablja medvede v bližino naselij. Odstranitev medvedom dostopne hrane iz bližine človekovih naselij je namreč ključen pogoj za preprečevanje zahajanja medvedov v bližino naselij in s tem izgubo strahu pred njimi. Če se odstranijo vzroki približevanja medvedov naseljem, pa posamezni medvedi kljub temu zahajajo v neposredno bližino človekovih prebivališč in hkrati ne kažejo strahu pred človekom, je predviden tudi odvzem (odstrel) živali iz populacije.

Uspavana medvedka med meritvami in jemanjem vzorcev za genetske analize.

Ali to pomeni, da naj ljudje ne bi več imeli sadnega drevja okoli hiš?

Ljudje bodo še vedno imeli zasajeno sadno drevje okoli hiš kot do sedaj. Je pa priporočljivo, da se sadovnjake v času zorenja sadja zaščiti, npr. z električno mrežo. Tisti, ki so že utrpeli škodo po medvedu, se lahko obrnejo na ZGS. V primeru, da imajo ljudje svoje premoženje ustrezno zaščiteno in kljub temu nastane škoda, so upravičeni do odškodnine. Pooblaščenca za cenitev škod vam bodo pomagali tudi izpolniti vloge za sofinanciranje zaščitnih sredstev in izbrati najustreznejši način zaščite. Vloge se nato posreduje na Agencijo RS za okolje, ki sofinancira ukrepe za preprečevanje škode.

Kaj pa medvedi, ki pridejo v bližino bivališč zaradi mravljišč, osirjev ... oz. medvedi, ki »zgoj« prečijo ceste in dvorišča v naselju?

Medvedov, ki se le začasno pojavijo v bližini naselja (npr. prečkanje ceste, hranjenje na mravljišču itd.), ne štejemo za težavne.

Koliko medvedov »prenese« okolje Sodražice, saj se občani z njimi srečujejo praktično vsakodnevno, večkrat tudi sredi dneva in tudi v naselju?

Številčnost medvedov je odvisna od ponudbe hrane na eni strani, po drugi strani pa je odvisna od tolerance ljudi do medvedov. Zgornjo mejo tolerance do medvedov

imenujemo družbena nosilna zmogljivost in je praviloma nižja od naravne nosilne zmogljivosti okolja.

Kaj pa številčno? Koliko medvedov se nahaja v neposredni bližini strnjenih naselij na območju naše občine in ob kakšnem številu medvedov bi pristojne službe ukrepale z odselitvijo oz. odvzgom medveda iz okolja?

O tem, koliko medvedov je v določenem trenutku prisotnih na nekem območju, je zelo težko govoriti, saj se medvedi gibljejo na zelo velikih razdaljah, ki močno presegajo meje občin. Pristojna služba, to je t. i. intervencijska skupina, ukrepa v primeru pojava še posebej težavnega medveda in ne, ko število medvedov doseže neko raven. Ukrepanje z odstrelom se izvrši, če intervencijska skupina ugotovi, da posamezen medved predstavlja grožnjo varnosti ljudi, če medved izgubi strah pred ljudmi ali če nadaljuje s povzročanjem škode na premoženju, čeprav so uporabljeni ustrezni zaščitni ukrepi. Poleg tega pa se vsako leto v populacijo medvedov posega tudi z namenom uravnavanja številčnosti. Skupaj se v Sloveniji letno iz narave s pomočjo odstrela odvzame od 80 do 90 medvedov.

Iz navedenega sklepamo, da do nadaljnjega ne moremo računati z dejansko manjšim številom medvedov v našem okolju. Kako pa je poskrbljeno za varno gibanje občanov na cesti, na poti v šolo, do delovnega mesta, pri delu in gibanju v naravi?

Ob našem ustreznem vedenju pri gibanju v naravi medvedi ljudem praviloma niso nevarni. Pri gibanju na območju prisotnosti medveda je seveda treba spoštovati nekaj osnovnih pravil: pse imejmo vedno na povodcu, saj lahko spuščeni pes razdraži medveda in ga pripelje do lastnika; v naravi bodimo slišni (glasna hoja, pogovarjanje) in s tem opozorimo medveda na svojo prisotnost; nikoli ne hodimo v medvedje brloge; če opazimo medveda, se mirno umaknimo v smeri svojega prihoda.

Potem je gibanje v našem okolju povsem varno, kar se tiče medveda, in je občutek nelagodja, ki ga imamo ob gibanju v naravi, ob upoštevanju navodil odveč?

Absolutne varnosti seveda ni mogoče zagotoviti (podobno kot v cestnem prometu ali na delovnem mestu). Je pa običajno občutek nelagodja povsem odveč. Dobro je, da se zavedamo, da je medved divja žival, ki je v določeni situaciji lahko nevarna, pa tudi, da se lahko tej nevarnosti izognemo, če upoštevamo osnovna pravila vedenja na območju prisotnosti medveda. Na ZGS smo v okviru projekta LIFE DINALP BEAR izdelali tudi zgibanko z naslovom Kako se vesti na območju prisotnosti rjavega medveda, ki jo lahko najdete na: <http://dinalpbear.eu/prenos-2/dokumenti/>.

Za lastno varnost moramo torej skrbeti predvsem sami. V okviru vašega projekta so bili izdelani medovarni kompostniki. Kje in kdaj se ti kompostniki lahko dobijo?

Vsi razpoložljivi kompostniki so bili lansko leto občanom, ki so izrazili interes, brezplačno razdeljeni s strani projekta LIFE DINALP BEAR. Trenutno je medovarne kompostnike možno kupiti pri mizarju Klemnu Trobcu iz Polhovega Gradca (tel.: 040 624 422). Manjši kompostnik je možno kupiti za 205 evrov, večjega pa za 295 evrov. Onemogočanje dostopa do hrane v bližini naselij ali v naseljih je ključen ukrep za zmanjšanje števila prihodov medvedov v bližino človekovih bivališč. Z lahko dostopno hrano medvede namreč privablja mo v bližino naselij in posledično postopno izgublajo strah pred ljudmi.

Medovarni smetnjaki so zasnovani tako, da do njihove vsebine medved ne more dostopati.

»DUHOVNIK NAJ NE BO SAMO VODITELJ 'SVOJIH', AMPAK BRAT TUDI TISTIM, KI NISO V CERKVI«

PIŠE: EVA JANEŽ

Dr. France Oražem je pred dnevi v rodni župniji praznoval biserno mašo – 60 let duhovniške službe. Zavidljiv jubilej, ki ga ne dočaka vsak duhovnik. Zadnja leta živi v domu za starejše in bolehnih duhovnikov, a mu nihče ne bi pripisal 87 let. Dober spomin, topel glas, globoka vera, spoštovanje domačega kraja in prešeren nasmešek – vse to in še kaj še danes krasi duhovnika, ki izhaja iz Globeli in na katerega smo lahko ponosni vsi Sodražani.

Rojeni ste bili leta 1930 v verni družini v Globeli. Kako se spominjate svojega otroštva? Ne nazadnje ste odraščali v času obeh vojn.

Tega se kar dobro spominjam. To so bili vojni časi, ko je bilo veliko strahu. Bali smo se, kaj se bo zgodilo, živeli smo v negotovosti, v pričakovanju nečesa hudega, težkega. Tudi za otroke, mladino je bilo težko, saj smo ob starših, ki so se tudi bali, vse skupaj doživljali še bolj osebno. Poslušali smo starejše, ko so se pogovarjali, in si na tak način ustvarili neko podobo o tem, kaj se dogaja. Seveda pa se je to vedno skladalo z mnenjem, mislijo staršev, saj smo avtomatično sprejeli to, kar so razumevali in sprejemali starši.

Že v družini ste imeli strica in teti, ki so opravljali duhovniški oz. redovniški poklic. Je to kaj pripomoglo k vaši odločitvi postati duhovnik oz. kaj je bilo tisto, kar je pretehtalo?

Mogoče z zgledom, s kakšnim prigravarjanjem ali svetovanjem pa zagotovo ne. Oba strica sta prihajala domov, teti redovnici ne toliko. Potem nekako človek razmišlja, tehta in se odloči. Kakšnega posebnega dogodka ni bilo. Jaz tako gledam, da je odločitev dolgo časa nekje zorela, tako da na koncu ni bila nič

težkega ali pretresljivega, prišla je kar nekako sama po sebi.

Ste v času bogoslovja kdaj podvomili, da je duhovniški poklic pravi za vas? Kako ste se soočali z dvomi?

Ravno temu je semenišče oz. bogoslovje namenjeno. Ne gre samo za teološko izobrazbo, ampak je to tudi čas, ko človek sam sebe preveri. Če človek ta čas tako porablja, bo znal reševati tudi dvome, ki se pojavljajo. Ti so čisto razumljivi in tekom študija niso prav nič slabega, ampak le še dodatno pripomorejo k trdnejši, bolj osebni odločitvi.

V duhovnika vas je leta 1957 posvetil takratni ljubljanski škof msgr. Anton Vovk. Kako ste doživljali mašniško posvečenje in novo mašo?

Ni bilo grozno stresno, je pa bilo to res globoko doživljanje, ki človeku potem ostane. Za to se mora človek odločiti. Je pa tudi veliko priprav na posvečenje s tedenskimi duhovnimi vajami, tako da gre tudi za osebno preverjanje in odločitev.

Po mašniškem posvečenju in novi maši ste kot kaplan službovali v župnijah Ljubljana Šentvid in Ljubljana Sv. Jakob ter sočasno nadaljevali študij in ga tako leta 1963 zaključili z doktoratom. Kako to, da ste toliko časa posvetili študiju, raziskovanju? Kaj vas je pri tem pritegnilo? Nekaj časa ste duhovno teologijo študirali tudi v Rimu ...

Takoj po novi maši sem še študiral. Takrat je bilo šest letnikov, tako da smo eno leto po novi maši med tednom še študirali, med vikendi pa smo hodili po farah. Sam sem hodil v faro Ljubljana Koseze, kjer sem imel ob sobotah verouk in potem ob nedeljah sve-to mašo. Kaplan sem postal šele po tem, ko sem se odločil za nadaljevanje študija. Škof Vovk me je vprašal, ali bi še študiral, in sem mu rekel, da bi. Potem se je pa to vmes že malo pozabilo, saj je bilo v času, ko sem bil kaplan v župniji Ljubljana Šentvid, veliko dela – šlo je za ogromno faro, iz kate-re so kasneje nastale kar štiri. Potem pa me je škof Vovk prav zaradi moje želje po študiju prestavil v župnijo Ljubljana Sv. Jakob, da sem bil blizu Narodni in univerzitetni knjižnici. Ker sem študiral Trubarja, našega reformatorja, sem moral namreč veliko časa

preživeti v rokopisnem oddelku ljubljanskega NUK-a, kjer sem pre-pisoval razne zapise, saj takrat še ni bilo takih gradiv kot danes in je bilo treba vse izpisovati. Iz te teme sem naredil tudi doktorat, za kar me je posebej navdušil profesor dr. Mirko Rupel. Hodil sem v roko-pisni oddelek in me je poklical k sebi ter me vprašal, kaj bi študiral, a nisem točno vedel. Takrat mi je predlagal, naj študiram Trubarja, ker je menil, da literati in zgodovinarji ne morejo nikoli objektivno prikazati Trubarjeve vloge – zaslužil bi si, da jo zapišejo teologi. Malo sem razmišljal ter to predlagal profesorju dr. Antonu Strletu, ki je bil nad idejo navdušen. In tako je nastalo delo Dogmatični nazori Primoža Trubarja in njegova odvisnost od početnikov refor-macije. V njem sem želel pokazati, ali je bil Trubar kaj izviren ali pa

se je le opiral na druge začetnike reformacije (npr. Zwingli, Calvin). Sprejemal je druge, a bil ne nazadnje tudi samostojen in neodvisen. Bil je zelo izobražen človek, hkrati pa pogosto pozabljamo, da je bil zelo veren človek. Je pa imel velik dar, da je znal kritizirati Cerkev, ki je bila res potrebna reformacije. Njegova bistvena napaka oz. hiba, če ne kar napaka 16. stoletja, je bila ta, da je vsak zahteval, da naj reformacijo začne nekdo drug, namesto da bi jo začel vsak pri sebi. Pravzaprav se ta napaka nekako kaže kar ves čas, tudi še danes.

Kasneje ste bili dolga leta predavatelj na Teološki fakulteti v Ljubljani, kjer so vas leta 1998 imenovali za zaslužnega profesorja. Od kod taka predanost poučevanju, predavanju?

Predavati sem začel, ko sem se vrnil iz Rima, kjer sem dve leti študiral duhovnost. Po vrnitvi v Ljubljano sem začel predavati na Teološki fakulteti in bil tudi spiritual in duhovni vodja v Bogoslov-nem semenišču. Ta leta, ko sem bil na fakulteti, v semenišču, so bila zame najlepša. To je bilo lepo delo. Bilo je veliko bogoslovcev, pa tudi veliko dela.

Nekaj je torej bilo na tem, da ste mlade želeli dobro vzgojiti, jih pripraviti na duhovniški poklic, za kar ste se navsezadnje gotovo trudili tudi tekom ravnateljavanja v Bogoslovnem semenišču med letoma 1983 in 1991. Koliko se je pogled na bogoslovce in duhovnike od takrat spremenil?

Kar precej. Včasih je bilo bogoslovcev in duhovnikov precej več kot danes. A sem prepričan, da se bo situacija obrnila. Ciklusi so se v zgodovini Cerkve venomer pojavljali. Vzrokov, zakaj je danes število duhovnikov tako hitro upadlo, je najbrž veliko. Eden od njih je gotovo praktični materializem, ki je posegel tudi v življenja mla-dine. Vsak doživlja predvsem sebe in ni toliko v odnosu z drugimi ljudmi. Pa tudi sama klima nekako ni naklonjena verskemu življe-nju. Ampak mi zmeraj upamo, da bo bolje.

Vseskozi pa ste pisali – ste avtor sedmih knjig, nekaj let pa ste bili tudi glavni urednik revije Božje okolje in Bogoslužni vestnik. Menite, da je danes na voljo dovolj tiskanih gradiv s tako duhovno oz. versko vsebino?

Revija Božje okolje je bila namenjena za duhovnost življenja šir-še javnosti, Bogoslužni vestnik pa je glasilo Teološke fakultete (bolj znanstveno). Takrat so bile naše revije veliko bolj mizerne. Ko gledam današnje – to je že skoraj razkošno (barve, slike). Ne vem, kaj je takrat pomagalo, da so jih brali. Danes se vsekakor bere manj, tudi zaradi interneta in televizije.

Od leta 2005 ste dr. Edu Škulju (takratnemu škocjanskemu župniku) pomagali voditi škocjansko in turjaško faro. Župljani so vaju imeli radi, saj sta za župnijo veliko naredila na duhovni in materialni ravni. Nekje sem prebrala vašo misel, da naj »duhovnik pri svojem delu ne bo samo voditelj 'svojih', ampak brat tudi tistim, ki niso v Cerkvi; naj pozorno in velikodušno prisluhne potrebam prav vsakega človeka«. Kako ste to uresničevali med farani in ostalo lokalno skupnostjo v Škocjanu, na Turjaku?

Z Edom Škuljem sva se dogovorila, da bi po upokojitvi na fakulteti lahko še kaj naredila v fari. Škof je bil nad najinim predlo-gom navdušen, tako da sva potem dobila eno oz. kar dve fari – Škocjan in Turjak. Saj Turjak ni velika fara, ampak maše in podobne stvari pa morajo biti. Prvič sem bil v Škocjanu takrat, ko sem se tja preselil. Vedno sem se le vozil mimo, sploh nisem vedel, kje je Škocjan. Mislim, da smo se tudi z ljudmi kar hitro ujeli in tudi dobro sodelovali. To je bilo zelo prijetno delo. V Škocjanu smo imeli lep odnos s krajevno skupnostjo in z vsemi veljaki. Ni prihajalo do

kakšnih konfliktov. Mislim, da je to v veliki meri odvisno od značaja duhovnika – nekateri so bolj komunikativni, drugi si stika ne želijo. Danes je treba iskati stik z vsemi, ne samo z »našimi«. Saj smo vsi naši. Je pa res, da so danes duhovniki zelo zasedeni. Vse naše delo je tako, da se je treba pripraviti. Več je osebne priprave, lažje jo duhovnik prenese na svoje vernike. Na drugi strani pa danes laiki bolj sodelujejo v župniji, kar včasih ni bila praksa. Konec koncev smo k delu poklicani vsi.

Po desetletnem službovanju v Škocjanu pa je pri 85 letih sledila preselitev v Duhovniški dom Mane nobiscum. Kako ste zadovoljni s tukajšnjim življenjem?

Kar v redu je. Hvala Bogu, da so to napravili. Za to sem zelo hvaležen. Lepo je, da so v škofiji poskrbeli za starejše in bolehnne duhovnike. Kar veliko nas je že tukaj. Postelj je 15, ampak se bo zavod povečal še za šest postelj, zato gradijo prizidek. Zdaj bodo namreč opešali tisti »veliki letniki«, zato bo potreba večja. Vsak duhovnik ima svojo sobo in kopalnico, obedujemo pa skupaj v obednici. Na vrhu imamo kapelo, kjer skupaj mašujemo in se zbiramo pri molitvi.

SKUPAJ V STRUNJANU

PIŠE: JELKA PAKIŽ, FOTO: PETRA VREZEC

Kako hitro je minilo leto in spet smo se odpeljali v Strunjan na zaslužene počitnice. Brat Marijan je zbral skupino 40 otrok, ki so bili dejavni pri Novi Štifti, da skupaj preživijo lep počitniški teden. Vreme je bilo kar ugodno, ne prevroče, tako da se je lepo spalo v majhnih sobicah. Po prihodu v našo hišico smo se lepo porazdelili po sobah, razpakirali in že so nas kuharice klicale na kosilo. Potem smo se preoblekli v kopalke in odšli na plažo, da se osvežimo v toplem morju. Po večerji smo imeli igre in spoznavni večer, saj se nam je letos pridružilo kar nekaj novih otrok. Naslednje jutro je bilo slabo vreme, zato smo ostali doma. Čas smo si zapolnili z različnimi igrami in ustvarjalnimi delavnicami. Popoldne je posijalo sonce, zato smo lahko šli na kopanje, vendar ne za dolgo. Na nebu se je pojavil »nevaren« oblak in iznenada je prišla tramontana z zračnimi vrtinci, veter je nosil pesek, predmete na plaži, tako da smo komaj ušli kakšni nezgodi v varno zavetje doma. Naslednje dni se je vreme umirilo in uživali smo v poletnih radostih na morju. V sredo, v poznopopoldanskih urah, so se otroci lepo uredili in peš smo odšli čez soline in tunel v Portorož. Dve urici so imeli otroci čas, da se sprehodijo po mestu, v trgovinicah kaj kupijo za spomin zase ali za svoje mame in očete, nato pa smo se v poznih urah prijetno utrujeni vrnili domov. Naslednji dan nas je čakalo novo doživetje, saj smo se z ladjico Delfin peljali do Izole, Debelega rtiča in nazaj. Med potjo smo se zasidrali in imeli piknik – postregli so nam s sardelicami na žaru. Po prihodu nazaj v Strunjan smo se ustavili ob

Kako ste pred kratkim doživljali biserno mašo? Gre za poseben jubilej, dar, ki ni dan vsakemu duhovniku, za kar vam iskreno čestitamo in želimo vse dobro tudi vnaprej.

Zame to ni bilo zelo stresno, saj smo duhovniki navajeni nastopanja, tako da to človeka ne obremenjuje veliko. Zame je to res bil poseben dar. Na svojo podobico ob biserni maši sem zapisal: »Hvala Bogu in Mariji za 60 let duhovniške službe.« Vseh toliko let in zdravja mi je bilo podarjenih, zato sem tudi mašo opravil z veliko hvaležnostjo. To je velik dar. Bil sem tudi veliko bolan, ko so celo govorili, da z mano ne bo nič. Ampak so bili očitno tudi z mano še drugi načrti in tega sem res vesel. Za naprej si želim predvsem zdravja in zdrave pameti, ker imamo tudi že precej dementnih duhovnikov. Res si želim, da bi še dolgo ostal bistre glave.

Za konec: kakšno bi bilo vaše sporočilo vsem bralcem Suhorobarja?

Suhorobarja vedno preberem. Vesel sem, ko preberem kaj o domačih krajih, in ponosen na vse, ki o njih tako lepo pišejo. Posebej spremljam tudi, kaj napišejo moji sovaščani. Vse dobro vsem.

obali, in ker je bila še zgodnja ura, smo ob zvokih Rokove kitare prepevali različne pesmi. S svojo energijo in veselim razpoloženjem smo očarali ljudi, ki so bili okrog nas. Skupaj z nami so peli, ploskali in nas fotografirali. Potem je pristopila k nam še skupina otrok iz Novega mesta, ki so prav tako počitnikovali v Strunjanu. Moč pesmi se je podvojila in nastala je čudovita spontana predstava, ki je popestrila ta večer na plaži. Ljudje so se ustavljali ob nas in kar toplo nam je bilo pri srcu, ko smo videli, kako žarijo oči in obrazi starejših ljudi, ki so nas gledali in poslušali in ob tem morda v svojih srcih obudili spomine na svojo mladost. Res čudovito doživetje za vse, ki so uživali ob pogledu na te mlade ljudi, ki se še znajo poveseliti in razveseliti tudi druge s preprostostjo v svojem srcu. Kot so otroci vsak s svojo edinstvenostjo bogatili drug drugega, tako so nas duhovno obogatili z darovanjem svete maše tudi duhovniki, ki so nas obiskali. Letos so nas s svojim obiskom razveselili ribniški dekan g. Anton Brčan, sodraški župnik g. Franci Bizjak, novomašnik Simon Virant in p. Tadej. Glavna animatorja Eva in Rok sta s svojimi bogatimi izkušnjami in idejami zapolnila vsak dan, tako da so bili otroci vseskozi v gibanju in jim ni bilo dolgčas. Seveda velika pohvala tudi našim kuharicam, ki so lepo skrbele za naše želodčke, da je bilo energije vedno dovolj. Kar hitro se je približal zadnji večer našega druženja, ko so otroci po skupinah predstavili, kako so se povezali v tednu, ki so ga preživeli skupaj. Na svoj izviren način v pesmi, plesu

in besednih igrah, katerih tekste so se sami spomnili in odigrali, nas vedno znova presenečajo s svojimi talenti in česa vse so sposobni narediti v povezanosti med seboj. Naj bo na koncu ena velika zahvala prav vsakemu, ki je bil s svojo udeležbo delček čudovitega mozaika letošnjih počitnic v Strunjanu. Seveda pa še posebna zahvala bratu Marijanu, ki nam je to doživetje omogočil.

PREHODIMO SODRAŠKO PEŠPOT

PRIPRAVILA: JASNA JANEŽ

Sodraška pešpot je krožna pot z začetkom in zaključkom v Sodražici. Po njej obhodimo sodraško občino. Celotno traso se da prehoditi v okoli šestnajstih urah, kar je precej zajeten zalogaj za en dan. Lahko jo razdelimo na več krajših etap in si tako natančno ogledamo vse kulturne in naravne znamenitosti, ki jih ponuja. Za rekreativnega pohodnika je pot v štirih delih lahko zmogljiva. Je varna in nezahtevna.

1. DEL: IZ ZAVODE SKOZI NOVI POT DO KADIC

Začnemo torej v Sodražici, po ulici Zavoda nadaljujemo do Miklavca. Tu imamo izvrstno priložnost, da natočimo svežo mrzlo vodo (dalje na poti bo teh prilik bolj malo). Pot se skozi gozd vzpne do gozdne poti Žimarice–Sodražica. Slednjo prečkamo in nadaljujemo po zanimivi ožji poti, ki daje občutek blatnosti. Na njej naletimo tudi na veliko vejevja, ki ga moramo prestopiti. Ko pridemo na vrh, opazimo električnega pastirja. Kmalu ugotovimo, da se tu pasejo krave. Previdno prestopimo električnega pastirja in že smo v vasi Črnc. Nadaljujemo skozi vas, kjer nas vaščanka prijazno opozo-

Pot do vasi Črnc

ri na medvede v bližini. Ta del poti je eden redkih, ki poteka po asfaltu. Če hodimo v poletnih mesecih, sonce čez dan že močno pripeka. Pridemo do vasi Zadniki. Na križišču opazimo smerokaz pešpoti, ki nas usmeri na makadamsko pot. Pešpot je označena z markacijami, oznako SP ali tablo. Dobro uro hodimo skozi gozd do vasi Novi Pot. Gozdna potka, ob robovih obrasla z živo zeleno travo, je naravnost čudovita. V tišini in miru lahko občudujemo naravo, gozdne živali, ptičje petje, pa tudi konjska kopita, kar kaže na možnost ježe. Kmalu prispemo do Novega Pota.

Tudi tu ne manjka gostoljubnih vaščanov. Eden nas povabi na kavo in nam pripoveduje o rimskem zidu. Ostanke tega zidu kmalu vidimo ob poti. Pot ob rimskih zaporah je označena z belo-modro dvobojnico. Zid Claustra Apium Iuliarum je dolg

Ostanki Rimskega zidu

skoraj kilometer. Zgrajen je bil v drugi polovici 3. ali najpozneje na začetku 4. stoletja v rimskem imperiju. Rim je ščitil pred vdorom tujih ljudstev. Predstavljal je zadnjo obrambno linijo pred vstopom na rodovitno ravnico severne Italije. Na koncu 5. stoletja je bil sistem opuščen. Ostanke zidu danes lahko vidimo od Reke preko Prezida do Babnega Polja, nato čez Bloško planoto, območje čez Vrhniko in Ajdovščino ter do Zarakovca na Cerknem. Vse te informacije o zidu so napisane na tabli ob njegovem ostanku. V bližini imamo možnost, da se spustimo do doline Kuzmanke, kar nam vzame dodatno uro malo napornejše hoje.

Naprej hodimo po asfaltni cesti, ki jo obdajajo drevesa, tako da sonce ne pripeka preveč. Začnemo se vzpenjati, kmalu zatem pa spuščati do Runarskega. Z Runarskega se po Boncarju spustimo v sotesko Kadice. Ta je ena najlepših naravnih znamenitosti v naši občini. Kadice in krajši kanjon sta vrezala pritoka Bistrice – Mateča voda in Lopata. Kadice lahko prehodimo po ozki stezici, ki se pne nad samo sotesko. Tu najdemo tudi slovenski endemit kranjski jeglič.

Starejše hiše v vasi Kračali

V Sloveniji je uvrščen med zavarovane vrste že od leta 1922. Raste v vlažnih soteskah, torej ne preseneča, da ga najdemo v Kadicah. Njegova najbolj znana nahajališča so v Trnovskem gozdu, v okolici Idrije, pri Cerknici, v Iškem vintgarju, borovniškem Peklu, področje v občini Sodražica (Kadice, Travná gora) pa je njegovo najjužnejše rastišče. Zacveti v aprilu ali maju in ima vijoličaste cvetove.

2. DEL: IZ KADIC NA GORO, PREKO KAMNEGA GRIČA DO TRAVNE GORE IN NAZAJ V DOLINO

Pot nadaljujemo, kjer smo zaključili prvi del. Ko gremo skozi Kadice, pridemo do asfaltirane ceste, ob kateri opazimo smerokaz za Kračale.

Smerokaz pri cesti Sodražica–Loški Potok za kočjo na Kamnem griču

Vzpne se po zelo strmi ozki stezi skozi gozd. Po tej poti so včasih na Goro hodili po mleko. Do vasi pridemo v pol ure. Gremo skoznjo mimo starih in zapuščenih hiš do razcepa poti. Nadaljujemo po makadamu skozi gozd do glavne ceste Sodražica–Loški Potok. Nato hodimo v smeri Loškega Potoka in ob cesti vidimo znak za Kamni grič. Zavijemo levo in hodimo dobre pol ure do kočje na Kamnem griču. Pot se ves čas rahlo vzpenja, na koncu je klanec malo strmejši. Ob kočji si lahko odpočijemo na klopci. Če je odprta, si privoščimo topel čaj. Naša naslednja postaja je Travná Gora, do katere hodimo po svežem gozdu. Ven pridemo pri Domu na Travní gori, ki pa je trenutno zaprt. Po makadamski poti gremo mimo pašnika proti Sodražici. Raje ga ne prečkamo, saj se po govoricah rednih pohodnikov bik lahko zapodi za nami. Pridemo do razcepa poti in zavijemo desno na pot, ki se spušča. Hodimo skozi gozd vse do glavne ceste v bližini tovarne Fipis. Še dobrih 500 metrov in smo na cilju – v Sodražici.

Da izveste še preostanek pešpoti, pa boste morali počakati do naslednjega izida Suhorobarja.

UVAJANJE OTROKA V VRTEC

PRIPRAVILA: TINA ZOBEC PIRNAT, UNIV. DIPL. PED. IN VZGOJITELJICA PREDŠOLSКИH OTROK

Spet bo kmalu tukaj novo šolsko leto in nekateri izmed otrok bodo prvič prestopili prag vrtca. Ker je lahko uvajanje otrok v vrtec naporno tako za otroke kot za starše, sem zbrala nekaj priporočil, ki vam bodo v pomoč pri samem procesu uvajanja. Z dobrim sodelovanjem z vzgojiteljicami boste lahko otrokom nudili podporo, ki jo v tem obdobju še kako potrebujejo.

Pri prehodu iz domačega v vrtčevsko okolje gre pri otrocih za veliko spremembo, zato bodo lahko doživljali različne stiske. Pri tem je pomembno, da jim nudite veliko čustvene podpore, da se ne bi zamajal njihov temeljni občutek varnosti. Otroci bodo potrebovali čas, da bodo sprejeli vzgojiteljice, se navadili na novo okolje in nov dnevni ritem.

Priporočljivo je, da starši za uvajanje načrtujete dovolj časa, da boste lahko s svojo prisotnostjo in postopnim podaljševanjem bivanja v vrtcu otroku omogočili lažje navajanje na vrtec.

Uvajanje se časovno prilagaja glede na odzive otroka. O samem poteku in zaključku se boste starši sproti dogovorili z vzgojiteljico. V večini primerov uvajanje v prvem starostnem obdobju traja dober teden, lahko pa tudi več, če se izkaže, da je to potrebno zaradi otroka. O morebitnih težavah se pogovorite z vzgojiteljico. Vedite, da lahko sproti prilagajate sam potek uvajanja. Predvsem je potrebno veliko potrpežljivosti in zaupanja v otrokove zmožnosti, da bo slej ko prej sprejel to zanj veliko spremembo.

Pred uvajanjem in v času uvajanja se po možnosti izognite drugim spremembam (ukinitev dojenja, dude, spanje v lastni postelji ...). Že sam vstop v vrtec bo za otroka in za celo družino velik zalogaj. Vzemite si čas za skupno umirjeno bivanje v domačem okolju.

V vrtcu se prilagajajo otrokom, njihovi razvojni stopnji in zmožnostim. Ni se vam treba obremenjevati s tem, da bi moral otrok pred vstopom v vrtec že usvojiti določene

spretnosti oz. opustiti določene navade. Ni smiselno, da se ravno v tem obdobju odločite za navajanje otroka na kaj novega oz. da opuščate navade, ki ste jih gojili do sedaj. To bi za vas in za otroka pomenilo dodatno obremenitev in stres, kar bi še otežilo uvajanje. Res pa je, da je tako za lažji vstop v vrtec kot za otrokov celostni razvoj pomembno, da podpirate in spodbujate razvoj samostojnosti na vseh področjih.

Kadar se z otrokom pogovarjate o vrtcu, je zelo pomembno, da mu vrtec vedno prikazujete v pozitivni luči, ga navdušujete in ga spodbujate, da se bo vrtca veselil.

Namen prvih dni bivanja v vrtcu je, da otroci v čim bolj prijetnem vzdušju ob prisotnosti staršev spoznajo novo okolje, nove ljudi ter novo dnevno rutino. Poskusite preživeti čas z otrokom v vrtcu čim bolj sproščeno in prijetno. Čas vaše skupne prisotnosti v vrtcu v prvih dneh podaljšajte postopoma. Pomembno je, da odhajate, ko je otroku še prijetno. V prvih dneh boste starši poskrbeli za svojega otroka (nega, hranjenje, tolažba). Vzgojiteljice pa bodo poskušale postopno, nevsiljivo navezovati stike z otroki. Bodite sproščeni, otroka podprite pri njegovih aktivnostih in mu pustite dovolj časa. Po potrebi skupaj z njim raziskujte nov prostor, igrače ter navezujte stike z ostalimi prisotnimi. Otroku nudite varnost. Naj ima občutek, da je lahko ob vas, kadar to potrebuje.

V prvih dneh uvajanja želijo v vrtcu doseči, da se otrok v novem okolju sprost, spozna vzgojiteljico ter se navaja na dnevno bivanje in rutino v vrtcu. Pomembno je, da se otrok začne navajati na ločenost od vas. Omogočite mu, da se z vašimi odhodi in ločenostjo od vas sooči postopoma. Odločitev o vaših prvih odhodih iz igralnice naj izhaja iz opazovanja otroka, prav tako pa je pomembna tudi vaša pripravljenost za ta korak. O vsakem odhodu se dogovorite z vzgojiteljico. Držite se tudi dogovorjenega časa vrnitve. Na začetku naj bodo ločitve za

krajši čas, postopoma pa čas svoje odsotnosti podaljšujte. Bodite v bližini in dosegljivi, da se lahko takoj vrnete. Ob vašem odhodu in vaši odsotnosti bodo otroci izražali različno močno znake vznemirjenja in stresa, nekateri bodo jokali in protestirali. Vzgojiteljice jih bodo poskušale pomiriti, jim nudile tolažbo, toplino in obilo prijazne pozornosti.

Vedeti morate, da je normalno, da se otrok upira ločitvi od vas. Vendar šele v času ločenosti od vas lahko steče intenziven proces navezovanja na vzgojiteljico, kar je osnovni pogoj, da otrok sprejme vrtec in se dobro počuti tudi takrat, ko vas ni ob njem.

Večina otrok se že kmalu dobro počuti v vrtcu, vseh jim je novo okolje, pritegnejo jih dejavnosti in igrače, stiki z vrstniki in vzgojiteljicami. Kljub temu pa so lahko še vedno nekaj časa prisotne uvajalne težave (večja občutljivost, občasen jok tekom dneva, pogrešanje staršev, težave pri hranjenju ipd.), zato naj ima otrok v vrtcu s seboj kakšno svojo mehko igračko ali ninico. Doma pa mu nudite veliko časa in ljubeče pozornosti. Če je le možno, zagotovite, da v uvajalnem obdobju v vrtcu ne bo ostajal predolgo.

Z dobrim sodelovanjem in zaupanjem v delo strokovnih delavk vrtca se uvajanja v vrtec lahko lotite pogumno in sproščeno. Zelo pomembno je, da ste občutljivi za otrokove potrebe in stiske ter mu vstop v vrtec olajšate s postopnim uvajanjem. Začetne težave bodo minile in otroci bodo sprejeli vrtec, uživali bodo v igri, dejavnostih in druženju z vrstniki.

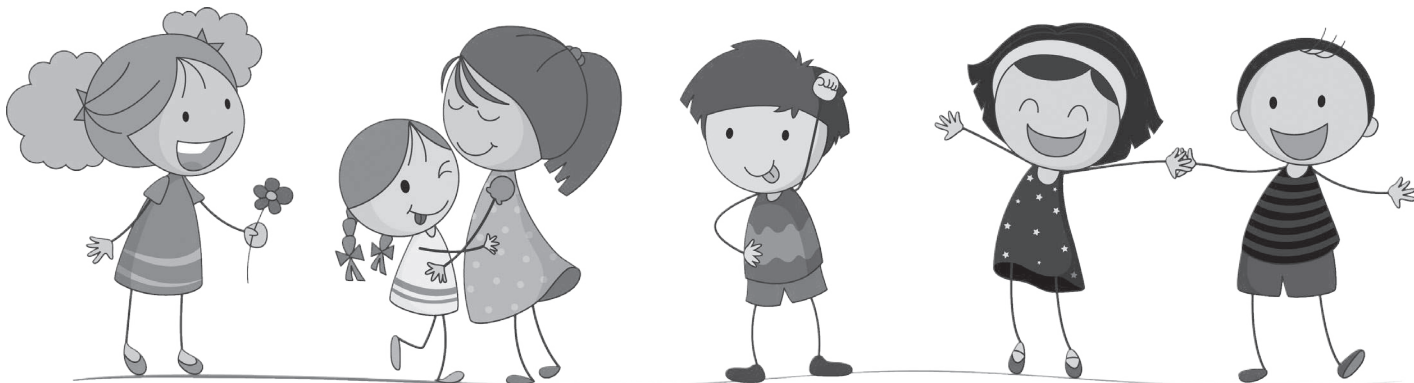
Literatura:

Prvič v vrtec – Za starše otrok do 3. leta starosti (Zloženska). Aktiv svetovalnih delavk v vrtcih pri Skupnosti vrtecev Slovenije.

Prvič v vrtec – Za starše otrok po 3. letu starosti (Zloženska). Aktiv svetovalnih delavk v vrtcih pri Skupnosti vrtecev Slovenije.

Varjačič - Rajko, B. (2007). Prvič v vrtec. Ljubljana: Otroci.

Uvajanje otroka v vrtec – gradivo za starše (2016). Vrtec Šentvid, maj 2016.

KLJUČ LJUBEZNI Z ALENKO KOS

PRIPRAVILA: MAJDA KOVAČIČ CIMPERMAN, RAVNATELJICA

V aprilu smo na OŠ dr. Ivan Prijatelj Sodražica gostili prav posebno gostjo. Obiskala nas je pisateljica Alenka Kos. Ključ ljubezni za boljši svet že šest let potuje širom po Sloveniji in slovenskim osnovnošolcem s pomočjo svoje prijateljice Vilinke odkrito spregovori o tem, kako pomembno je, da zremo na svet ne samo s svojimi očmi, temveč tudi s srcem.

Predstavitve je bila namenjena učencem četrtega in petega razreda matične šole. Gospa Alenka Kos nam je ob posnetem filmu najprej predstavila glavne junake svoje knjige, ki nosi pomenljiv naslov Drugačnost. Izvedeli smo, da vseh šest glavnih junakov kljub telesnim hibam trmasto vztraja na svoji življenjski poti in da so zaradi svoje »drugačnosti« v življenju že marsikaj pretrpeli (med drugim tudi besedno trpinčenje s strani svojih sovrstnikov).

Ob koncu vsake predstavitve je prebrala še kratek odlomek zgodbe iz svoje nove knjige, na koncu pa je vse prisotne učence in učence pozvala, naj napišejo kratko misel v zvezi z njenim obiskom. Izmed vseh prispelih misli je izžrebala srečnega nagrajenca, ki ga je obdarila s knjigo ter priloženo zgoščenko.

Učenci so po predstavitvi zapisali svoje misli. Nekaj njihovih misli po predstavitvi je zapisanih spodaj, več pa jih lahko preberete na spletni povezavi: <http://www.vilinskikljuc.si/novice.html>.

Sponzor predstavitve projekta Ključ ljubezni za boljši svet je bilo podjetje Fibran Nord, d. o. o., za kar se mu iskreno zahvaljujemo.

MISLI UČENK IN UČENCEV

Bodi to, kar si. Ne obupaj. Pomagaj drugim ne glede na to, kar so. ZALA

Sedem vrednot – prelepe so. NIK

Maja! Hvala, da si moja prijateljica. Mami! Hvala, da skrbiš zame. Oči, hvala, da mi pomagaš pri težavah. IZA

Danes mi je bilo všeč, saj sem spoznala, kako pomembne so vrednote, in jih tudi spoznala. Zdaj vem, da moramo sprejeti tudi drugačne in se jih ne smemo bati in se z njimi igrati. JANJA

Spoznala sem, da se ne smem ustrašiti, če pride kakšen drugačen človek do mene. MAJA

Počutila sem se zelo lepo, ker sem spoznala veliko stvari. Dan mi je bil všeč, ker sem spoznala različne ljudi, ki ne vidijo, slišijo ... In med njimi sem tudi jaz, ker ne slišim na levo uho.

Ker je Slovenija lepa, jo imejmo radi. S prijatelji jo očistimo. DAVID

Ko smo gledali film o drugačnih ljudeh, mi je bilo hudo za njih. Ob ognju ljubezni sem začutila prijetno toplino. ZINA

Najbolj mi je bilo všeč, da je bila Anja vesela, kljub temu da ima bolezen. Največ mi pomeni družina. JANA

Spoznal sem sedem vrednot. Najbolj všeč mi je sreča z rumeno, saj je moja najljubša barva. VID

Najbolj sem hvaležna mamici in očiju in jima dajem ljubezen. LARA

Najbolj všeč mi je bilo, da je Anja srečna. BODI TO, KAR SI. TJAŠA

Počutil sem se zelo dobro ker sem spoznal veliko stvari. Dan mi je bil všeč, ker sem spoznala različne ljudi, ki ne vidijo, slišijo ... In med njimi sem tudi jaz, ker ne slišim na levo uho.
Dorđe

LETOS DEVETLETKO ZAKLJUČILO 5 ODLIČNJAKOV

PRIPRAVILA: PETRA MARN

Dan po valeti župan v prostorih Občine že tradicionalno sprejme učence, ki so bili vsa leta osnovne šole odlični. Med letošnjimi devetošolci je bilo pet takih odličnjakov, sicer pa je šlo za eno številčnejših generacij, saj je bilo v razredu 28 učencev.

Sprejema pri županu so se tako skupaj z razredničarko Mojco Vesel in ravnateljico Majdo Kovačič Cimperman udeležili učenci Miha Benčina, Lenča Debeljak, Ida Janež, Vid Marolt in Tina Prijatelj. Po klepetu je župan odličnjakom izročil knjižno darilo in vsem zaželel uspešno nadaljnje šolanje.

Izmed letošnjih odličnjakov so se trije odločili za gimnazijo, in sicer Miha Benčina za Gimnazijo Ledina, Ida Janež za Gimnazijo Poljane ter Tina Prijatelj za Gimnazijo Kočevje, dva pa za srednjo strokovno šolo, in sicer Lenča Debeljak za Konservatorij za glasbo ter Vid Marolt za Vegovo Ljubljana, smer računalništvo.

HIŠKA EKSPERIMENTOV NA OŠ SODRAŽICA

PRIPRAVILA: MAJDA KOVAČIČ CIMPERMAN, RAVNATELJICA

8. junija 2017 je našo šolo obiskala mobilna Hiška eksperimentov. To je bila posebna doživljajska nagrada vsem učencem šole v sklopu praznovanja 200-letnice javne šole v Sodražici. Za šolarje je bil to dan sproščene znanosti, eksperimentiranja in izobraževanja na drugačen način.

Hiška eksperimentov je majhna Hiša eksperimentov, po duši popotnik, ki potuje po celi Sloveniji in za en dan osnovno šolo spremeni v center znanosti. Našo šolo smo tako 8. junija spremenili v center znanosti. Dejavnosti eksperimentiranja, ki so učence navduševale za učenje, raziskovanje, radovednost, postavljanje vprašanj in iskanje odgovorov itd., so potekale v dvorani šole skozi celo dopoldne. Za učence sta bili izpeljani tudi dve nepozabni dogodivščini v novi športni dvorani, in sicer za učence razredne stopnje 3. šolsko uro, za učence predmetne stopnje pa 5. šolsko uro. V Hiško eksperimentov pa so ta dan lahko pokukali tudi drugi obiskovalci, saj so jim bile vse aktivnosti na voljo v času od 13.30 do 16.00.

Raziskovanje, poizkusi, ugotavljanje, sklepanje, vse to je v človeški naravi preveč skrito, zato smo poskušali otrokom ta dan pokazati in odpreti možnosti, da si sami razložijo, dokažejo nekatere zakonitosti v svetu. Želeli bi, da bi naši učenci takšne trenutke doživljali in doživeli čim pogosteje. Da bi bili navdušeni nad svojo ustvarjalnostjo in nad svojim delom.

Veseli smo, da smo lahko na šoli gostili Hiško eksperimentov, in se še enkrat iskreno zahvaljujemo Občini Sodražica, da nam je podelila zlato plaketo z denarno nagrado ob 200-letnici javne šole v Sodražici in nam s tem omogočila ta posebni doživljajski dan.

OBVESTILO ZA PRVI ŠOLSKI DAN!

Vse učence od 2. do 9. razreda OŠ dr. Ivan Prijatelj Sodražica obveščamo, da se pouk začne v petek, 1. 9. 2017, ob 8.20.

Učenci prvi dan s seboj prinesejo šolsko torbo, beležko, pisalo in copate. Zjutraj se zberejo pred šolo in počakajo na razrednike. Pouk bo potekal štiri šolske ure, od 8.20 do 11.50. Zagotovljena bosta šolska malica in prevoz. Organizirana bo ena skupina podaljšanega bivanja do 16. ure.

Učenci 1. razreda pridejo prvi dan brez šolske torbice in skupaj s starši. Ob 9.30 se zberejo v športni dvorani.

Vozni red za prvi šolski dan bo objavljen na šolski spletni strani in oglasni deski zadnji teden v avgustu.

Z veseljem vas pričakujemo.

Ravnateljica: Majda Kovačič Cimperman, prof.

NEKAJ MISLI UČENCEV

Učenci devetega razreda so nas vodili po Hiši eksperimentov. Usedla sem se na stol in morala sestaviti sliko tistega, ki je sedel nasproti mene. Tinkara, 1. a

Vsi eksperimenti so mi bili zelo zanimivi. Najbolj so mi v spominu ostale domine. Matevž, 1. a

Hiša eksperimentov je bila prava čarovnija. Poskusila sem vrtljak, dlan sem položila na ploščo. Bilo je zanimivo. Tamara, 1. a

Delal sem poizkus z žogicami, ki se odbijajo. Bilo je res zanimivo. Vid D., 1. a

Vsi eksperimenti so mi bili všeč. Videl sem, kako se je slika premikala sem in tja, če sem zavrtel kolo. Tian, 1. a

Všeč so mi bili poskusi. Na ploščo sem položila roko, in ko sem jo umaknila, se je videl zelen odtis. Ota, 1. a

Pogledal sem v posebno škatlo in lahko videl vesolje. Ažbe, 1. a

ŠEDRŽANKE NA NEDELJSKEM IZLETU

PIŠE: JELKA PAKIŽ, FOTO: OBISKOVALEC SV. VIŠARIJ

V zgodnjem nedeljskem jutru smo se Šedržanke dobre volje odpravile z avtobusom na izlet, da si naberemo novih moči za vse aktivnosti, ki nas čakajo v juniju. Prva točka našega programa je bil ogled romarske cerkve na Sv. Višarjah. Ta božja pot je med najstarejšimi in najvišje ležečimi tudi najbolj obiskana slovenska božja pot. Ne le nekoč, tudi danes romamo sem Slovenci, in to iz »treh Slovenij«: iz domovine, zamejstva in izseljenstva.

O nastanku božje poti na Sv. Višarjah se je ohranilo staro izročilo, ki pravi, da je leta 1360 neki pastir iz Žabnic iskal izgubljene ovce. Našel jih je na vrhu Višarij, klečeče okoli brinovega grma. Začuden pastir je zagledal v njem lep lesen kip Marije z Jezusom. Tudi sam ga je počastil s poklekcom, nato pa odnesel v župnišče v Žabnice. Župnik ga je spravil v omaro. Toda naslednji dan je bil kip spet na gori in ovce okrog njega. Tudi tretji dan se je prizor ponovil. Žabniški župnik se je obrnil na oglejskega patriarha in mu povedal vso zgodbo. Patriarh je ukazal, naj postavijo na kraju, kjer so našli kip, kapelico.

Na Sv. Višarje smo se povzpele z gondolsko žičnico. Pohitele smo do romarske cerkvice Matere Božje k sv. maši, ki jo je župnik daroval v treh jezikih. Po končanem bogoslužju smo stopile do križa na vrhu gore, od koder se nam je razprostrel čudovit razgled na bližnje vršace, ki

so se kopali v soncu. Posedle smo po travi, občudovalle naravo in pomalicali. Posnele smo še nekaj skupinskih fotografij, nakupile spominke in odhitele proti gondoli, ki nas je popeljala v dolino. Nato smo se odpeljali naprej do vasi Rateče, kjer so nam v prijetni domači gostilni Šurc postregli z odličnim kosilom. S polnimi želodčki smo krenili proti Planici. Tam smo se s sedežnico povzpele na vrh planiške velikanke in občudovalle razgled na dolino, seveda pa tudi vse fante, ki premorejo toliko poguma, da se spustijo po zaletišču letalnice. V sončnem popoldnevu smo pot nadaljevali do smaragdno zelenega jezera Zelenci, iz katerega vrejo iz plasti jezerske krede, ki daje vodi značilno modrozeleno barvo, številni izredno čisti in hladni izviri. Prav zaradi barve je jezero z močvirjem dobilo ime Zelenci. V tem naravnem rezervatu je našlo dom veliko zanimivih rastlinskih vrst, med živalskimi pa so bogato zastopane dvoživke in ptiči gnezdilci. Uživale smo v tej naravi, polni miru in ptičjega petja, kot bi bile v samem rajju.

Tokratni izlet je bil nekaj posebnega; sprostitve v čudoviti naravi naše prelepe dežele. Nepozabno doživetje. Ob koncu bi se rade članice sekcije Šedržank lepo zahvalile Občini in TD Sodražica za finančno pomoč pri organizaciji tega izleta.

ŠEDRŠKI ŠTRUKLJI IN MEDVED ZA PRIMORSKE TABORNIKE

PRIPRAVILA: PETRA MARN

Od 11. do 26. julija je imelo Društvo tabornikov rod Sergej Mašera Piran svoj poletni tabor v Miklavcu. Več kot 60 tabornikov, ki obeležujejo že 58 let svojega delovanja s sedežem v Taborniškem domu v Piranu, se je tako vsak dan naučilo kaj novega, od orientacije, gozdne šole do najosnovnejšega taborniškega opravila, postavljanja šotorov. Da bodo imeli taborniki na Sodražico tudi sladke spomine, smo jih Šedržanke obiskale in postregle s krompirjevim

štrukljem ter jim tako predstavile tudi našo domačo tradicionalno jed. Mladi taborniki so povedali, da telefonov oz. računalnikov niso nič pogrešali, zmotila jih je le mrzla voda Bistrice.

Tabornikom bo Sodražica zagotovo ostala v spominu, saj so nekateri videli pravega medveda. Seveda pa tudi Šedržanke ne bomo pozabile toplega taborniškega sprejema, živahnega vzdušja ter njihovega reda in discipline.

ŠEDRŽANKE NA OBISKU

Pri Faniki v Kržetih na Gori

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: ŠTEFKA JORAS

Ko smo se spomladi znašle na Gori, točneje v Kržetih pri Lavričevih, nam je najprej padel v oči velik rastlinjak. Zanj smo že slišale, saj je njegova lastnica Fani sproti obveščala skupino rekreativk, med njimi smo tudi Šedrzanke, kaj vse prideluje v njem, in to s tako ljubeznijo in žarom, da smo si prav tak rastlinjak zaželele tudi mi.

Fani ljubi zemljo, rastline in živali. Pravi, da če bi se lahko vrnila dvajset let nazaj, bi se izšolala za vrtnarko. Pa

saj že je vrtnarka! Resda ne obiskuje vrtnarske šole, se pa samoizobražuje iz časopisov, revij in z lastnim preizkušanjem. Kadar ima v varstvu vnuke, skupaj z njimi raziskuje naravo. V svojem rastlinjaku prideluje vso zelenjavo za domačo rabo, veliko pa jo odda tudi

družinama svojih dveh otrok. In ob koncu obiska smo bile tudi me deležne sadik za svoje vrtove. Fani ni samo vrtnarka, je tudi zagnana rekreativka. Redno obiskuje tedenske ure rekreacije v Sodražici. Je pohodnica, saj se je z možem povzpela že na več dvatisočakov in lani s sinom na Triglav. Zna pa tudi speči in skuhati prav imenitne stvari. Ker prihaja iz Šmihela pri Žužemberku, je na Goro prinesla tudi nekaj kulinarike iz rojstnega kraja in jo spretno vtkala v novo okolje. Počuti se pravo »Gornišico«. Na dan obiska nas je v hiši že čakala pogača z ocvirki, da smo si že navsezgodaj privoščile slasten zajtrk. Ob kavi je postregla s pehtranko in pred našimi očmi umetelno spletla pletenico. Pravi, da sta jo izdelovanja pletenice naučili babica in mama. Obe sta bili odlični kuharici. Babica se je kuhanja naučila, ko je kot mlado dekle služila pri ugledni družini v Ljubljani. Svoje znanje je prenesla na hčerko in vnukinjo. Pletenico so največkrat pekli za god in tudi za porodnice. Spominja se, da je kot majhna deklica v lep prtič zavito pletenico nesla babici za god. Tudi danes ni nič drugače. Za god dobi vsak svojo pletenico.

Da boste svoje domače ali prijatelje naslednjič presenetili z nekoliko drugačnim darilom za god tudi vi, se kar pogumno lotite peke. Želim vam, da vam uspe že ob prvem poskusu!

Pletenica ali pletena štruca

POTREBUJEMO:

1 kg moke
zavitek kvasa
200 g kuhanega masla
2 jajci in 2 rumenjaka
1 žlica olja
malo sladkorja
sol
400 ml toplega mleka

PRIPRAVA:

- Iz kvasa, malo sladkorja in mlačnega mleka pripravimo kvasni nastavek. Zamesimo testo: moko presejemo, dodamo kvasni nastavek, stepena jajca, olje, sol in maslo. Vzhaja naj 30 minut.
- Testo malo pregnetemo, naredimo debelejši svaljek in ga razdelimo na dva enaka dela. Iz prvega naredimo štiri (da bo spodnja kita večja), iz drugega pa pet enakih delov.
- Iz štirih naredimo 55 cm, iz petih pa 50 cm dolge svaljke. Da lažje pridemo do te velikosti, sprva valjamo manjše svaljke in jih zlagamo v vrsto. Ko končamo deveti svaljek, se spet vrnemo k prvemu in to ponavljamo toliko časa, da dobimo želene velikosti.
- Sledi pletenje kit. Tu je potrebno nekaj spretnosti, vendar pletenje vzemimo za izziv.
- Najprej vse svaljke zvijemo tako, da jih primemo na koncih in jih nekajkrat v nasprotni smeri zasukamo. Dobimo rahle spirale.
- Prvo kito spletemo iz štirih daljših svaljkov. Položimo jo na dno pekača in jo rahlo potisnemo ob dno. Drugo kito spletemo iz treh svaljkov in jo položimo na sredino prve. Sledi še preprosta tretja kitka iz preostalih dveh svaljkov. Ta zaključuje pletenico tako, da jo položimo na sredino druge, ob koncih pa jo potisnemo pod prvo kito. Tako narejena pletenica vzhaja pokrita 30 minut.
- Pred peko jo premažemo s stepenim jajcem in pečemo na 190 °C 45 minut.

” NASVET:

Pletenico spečemo za god sorodnikom in prijateljem ali porodnici ob rojstvu novega družinskega člana. ”

DOMAČE NARODNE NOŠE NA TRŽNEM DNEVU

PIŠE: MARIJA LEVSTEK, FOTO: TOMAŽ REJEC

Lani smo v Suhorobar že zapisali željo, da bi v Sodražici obudili nekdanjo zelo močno skupino narodnih noš, ki jo je vodila pokojna Ivanka Gašperič. Prispevku je sledilo tudi povabilo mladim in starim, naj se pridružijo tvorkam nove skupine narodnih noš. Skupina v nastajanju je dobila povabilo za sodelovanje na Tržnem dnevu. Z osebnim stikom smo uspeli do Tržnega dne zbrati 16 narodnih noš, od tega tudi šest otroških.

Priprava oblačil poteka že od jeseni. Zbiranje, šivanje in medsebojno posojanje oblačil je kar zahtevno delo, saj smo pobudnice začetnice in smo morale pogosto po nasvete k nekoč zelo dejavnim predstavnicam narodnih noš. Največ sta nam pomagali gospe Ivanka Košir in Ljubica Košir. Nekaj izkušenj smo pridobile tudi pri gospe Mariji Berce iz Selc na Gorenjskem, ki šiva narodne noše. Skupina bo odprta za nove člane. Tako ponovno vabimo vse, zlasti starše z majhnimi otroki, ki bi bili v svojem prostem času pripravljeni ohranjati to zanimivo kulturno dediščino. Povabilo velja tudi tistim, ki so nekoč že bili del narodnih noš v Sodražici, saj bi s svojimi bogatimi izkušnjami lahko prispevali k oblikovanju nove skupine. Sodelovanju na Tržnem dnevu je sledilo vabilo na zlato mašo gospoda Antona Koširja. V upanju, da nam bo uspelo tvoriti skupino s stalnim članstvom do septembra, bi se udeležili mednarodnega folklornega festi-

vala Dnevi narodnih noš in oblačilne dediščine, ki bo v Kamniku, od koder smo že dobili vabilo.

Na koncu naj še predstavimo vse, ki so bili v narodni noši na Tržnem dnevu, in se jim zahvalimo. To so: Magda Mihelič, Hana Oražem, Martina Pirnat, Iva Pirnat, Neja Levstek, Nik Petrič, Luka Kovačič, Majda Vesel, Lojzka Potrpin, Marija Levstek, Franc Lovšin, Vida Arko, Mira Šilc, Anica Arko, Zala Kovačič in Brina Starčevič.

32. SPOMINSKI POHOD NA TRIGLAV

PRIPRAVIL: FRANC MIHELIČ

Veteranske organizacije ZVVS, Sever, ZZB NOV in ZSČ so na začetku julija organizirale pohod na Triglav. Posvečen je bil Triglavu kot simbolu slovenstva in partizanskim patroljam, ki so leta 1944 razvile slovensko zastavo, ter razvitju slovenske zastave 12. junija 1991.

Pohoda smo se udeležili tudi predstavniki OZVVS Ribnica: Anton Perhaj, Dušan Nosan, Stane Gornik, Anton Žurga, Franc Rus, Ivan Novak in Franc Mihelič. Na pot smo krenili s kombijem 7. julija ob 3. uri iz Ribnice. Ob 4.30 smo bili na Rudnem polju, se preoblekli in preobuli v pohodniško opravo in se pričeli vzpenjati po trasi Rudno polje–Studorski preval–Vodnikova koča–Koča Planika–vrh Triglava. Eden od udeležencev se je kmalu po startu odločil, da se bo povzpel le na Kredarico, drugi smo krenili proti vrhu. Vzpenjanje proti vrhu je kmalu za vsakega udeleženca pokazalo, kako je fizično in psihično pripravljen. Eden je imel nekaj težav na najtežavnejših delih vzpona, vendar so mu izkušeni člani, planinci Perhaj, Nosan in Gornik, znali in mogli pomagati. Vrh Triglava smo dosegli nekaj pred 12. uro, sledilo je razvitje prapora naše OZVVS Ribnica ter planinski krst udeleženca Rusa, ki se je na Triglav povzpел prvič. Vrh smo dosegli v lepem vremenu, bili za trud nagrajeni z lepim razgledom, v daljavi pa so naši izkušeni planinci opazili znake bližajoče se nevihte. Po programu je bila ob 13.30 v primeru lepega vremena ob Aljaževem stolpu predvidena kratka spominska slovesnost. Nismo je počakali, zaradi znakov bližajoče se nevihte smo se ob 12.30 začeli spuščati proti Kredarici. Vsi niso tako napravili, tako da je bil naš prapor letos na proslavi tudi na vrhu Triglava. Na Kredarico smo prišli dovolj zgodaj, da smo iz varnega zavetja kočice opazovali, kako je Triglav zagrnila gosta megla, kmalu pa je začelo deževati. Deževalo ni dolgo, dežja pa je bilo dovolj, da so morali biti pohodniki, ki jih je ujela nevihta na planem, še bolj previdni. Na srečo ni bilo nobene nesreče.

Ker se vsi pohodniki ne odpravijo na vrh Triglava, je bila ob 16. uri predvidena in realizirana kratka proslava še na Kredarici. Začela se je z mimohodom praporov ob zvokih pihalcev Slovenske vojske, sledili so pozdravi vodij specialnih pohodov iz Ankarana, z Nanosa, Kuma in iz Radovljice, kulturni program in slavnostni govor. Slavnostni govornik je bil dr. Alojz Steiner, predsednik zveze slovenskih častnikov. Po prireditvi je sledilo družabno srečanje udeležencev.

Prespali smo v koči na Kredarici. Naslednji dan smo se ob 5. uri odpravili nazaj proti Rudnemu polju. Osrednja slovesnost se je začela ob 13. uri v biatlonem centru Pokljuka s postrojem enote garde Slovenske vojske, svečanim prihodom praporov in pohodnikov na prireditveni prostor. Slavnostni govornik je bil pisatelj in dramatik Tone Partljič. V kulturnem delu programa so sodelovali orkester slovenske policije, partizanski pevski zbor, mladi recitatorji in primorski kantavtor Drago Mislej - Mef.

NOVICE IZ DRUŠTVA UPOKOJENCEV SODRAŽICA

PIŠE: CVETKA VESEL, FOTO: ŽIGA LOVŠIN

BREZPLAČNI TEČAJ UPORABE PAMETNIH TELEFONOV

V juniju smo se številni upokojenci udeležili brezplačnega tečaja uporabe pametnega telefona. Z nami se je trudilo pet študentov Fakultete za upravo in njihova mentorica. Tečaj je potekal v okviru projekta Po kreativni poti do znanja: Digitalne veščine za digitalno Slovenijo. Polna sejna soba upokojencev, različno veščih uporabe pametnega telefona, je z zanimanjem usvajala nova praktična znanja. Spoznali smo osnove rokovanja z operacijskim sistemom, uporabo osnovnih aplikacij za klicanje, pošiljanje SMS- in MMS-sporočil, uporabo fotoaparata, kako se povezati z brezžičnim omrežjem in osnove internetnega brskalnika. V jesenskem času z veseljem pričakujemo še nadaljevalni tečaj, ki vsebuje informacije o naprednih nastavitvah telefona, nalaganju in brisanju aplikacij s telefona, prenašanju fotografij pa še kaj drugega.

UPOKOJENCI NA TRŽNEM DNEVU

Že deset let je Društvo upokojencev Sodražica stalen gost na prireditvi Tržni dan v Sodražici. Vsako leto skušamo mladim in malo manj mladim predstaviti ali obuditi spomine na življenje v preteklosti, jih udejanjiti in povezati s sedanostjo, da se bodo ohranili za prihodnost.

Tako so naše članice in člani v povorki predstavili **delo gozdarjev nekoč**, ko še niso uporabljali nobenih strojev. Takrat so bili glavni pripomočki ali orodja za delo v gozdu žaga, sekira, macola, leseni beti, cepin, katajžel, kajla (zagozda). S tem orodjem so podirali, klestili in lupili. Koristno so porabili vse dele drevesa, tudi tanjše vejice. Te so zvezali v butare in pripeljali ali prinesli domov za kurjavo. Zanimiv sprevod, ki je prikazoval delo gozdarjev v preteklosti, je vključeval gozdarje z orodjem, voz, naložen z butarami vej, in žensko, ki je butaro tudi nosila na hrbtu. Tudi prehrana ni manjkala. Sprevod je vodil 88-letni Alojz Adamič. V njegovi mladosti je bil tak način dela v gozdu običajen.

Že kar nekaj let je navada, da naši upokojenki Milka in Olga v obliki **skeča** povesta kako pikro o aktualnih razmerah. Tako je bilo tudi letos, le da se jima je tokrat priključila še Mojca.

Razstava Znane domačinke je bila namenjena predstavitvi življenjske poti Cite Lovrenčič Bole in Majde Šilc. Letos namreč mineva sto let od rojstva znane zdravstvene delavke in inovatorke na področju zdravstva **Cite Lovrenčič Bole**. Razstavo o njenem ustvar-

jalnem delu sta vsebinsko in oblikovno pripravili njeni hčerki Daša in Nada Bole. Življenjsko pot svoje mame sta obogatili s slikami in marsikaterim skritim podatkom, za katerega sta vedeli samo onidve. Obe sta zelo topli in prijazni osebi, kakršna je bila tudi njuna mama, in ravno zato je ta predstavitev edinstvena. Tudi pri pripravi razstave o narodni herojki **Majdi Šilc** smo imeli dobrega pričevalca, nje-nega brata Antona Šilca, ki pa je žal pred kratkim umrl. Razstavo so si ogledali številni njeni nečaki, nečakinje in ostalo sorodstvo. Odprl jo je župan Blaž Milavec ob prisotnosti številnih obiskovalcev. Mnogi domačini so ob ogledu ugotovili, da premalo poznajo delo in življenje predstavljenih domačink, in so z veseljem nabirali nova spoznanja. Z velikim zanimanjem so si razstavo ogledale tudi medicinske sestre iz Ljubljane, med njimi vodja Delovne skupine za zgodovino zdravstvene in babiške nege Irena Keršič. Ob okrogli obletnici združenja medicinskih sester bodo tudi one predstavile delo njihove nekdanje sodelavke Cite, saj med zdravstvenimi delavci uživa velik ugled. Številni gostje so izrazili obžalovanje, da je razstava odprta samo en dan, in podprli idejo, da je treba izbrati primeren prostor in jo še enkrat postaviti na ogled.

NAČRT DELA V NASLEDNJEM TROMESEČJU 2017

- 5. 8. – srečanje upokojencev Dolenjske in Bele krajine v Dolenjskih Toplicah; organiziran bo avtobusni prevoz
- 26. 8. – srečanje jubilarantov in piknik za člane društva na balinišču v Sodražici
- september – jesenski izlet, ki ga pripravlja Jelena Žurga Mihelič
- 27. ali 28. 9. – obisk Festivala za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani
- 29. 9. – srečanje za starejše občane s programom in pogostitvijo v dvorani šole

Natančni programi srečanj in izleta bodo pravočasno objavljeni na oglasni deski. Še več obvestil o dogodkih v Društvu upokojencev Sodražica pa lahko dobite, če mi sporočite svoj elektronski naslov.

ODZIV NA PRISPEVEK KULTURNO LETO 2017 V SODRAŽICI

PIŠE : E. M. P.

Pisec Peter Lesar je v prvi letošnji številki (januar/februar, 104/XIX) našega glasila Suhorobar v rubriki Kultura na strani 21 objavil članek z naslovom Veliki in majhni kot prispevek za Kulturno leto 2017 v Sodražici. V njem je predstavil vrsto osebnosti, ki jim pravi "velikani, ki prihajajo iz naših krajev". Kar osem jih navaja za občino Sodražica. Hvaležni smo piscu, da se spominja naših zaslužnih prednikov.

Med te zaslužne rojake prav gotovo sodi veliki sin našega Ravnega Dola v občini Sodražica, proučevalec slovenskega srednjeveškega novčarstva in numizmatik svetovnega slovesa Arnold Luschin - Ebengreuth (Ravnodolski) (1841–1932), čigar oče in ded sta bila naše gore lista, doma iz Ravnega Dola (v času njenega življenja Ravni Dol pri Ribnici), in kateremu posvečamo te vrstice.

Arnold Luschin - Ebengreuth se je rodil v času, ko so se pod avstro-ogrsko monarhijo naši sposobni predniki šolali na Dunaju in služili na vseh koncih države. V državnih službah so Slovenci uporabljali pretežno nemški jezik in državni uradniki, kakor je bil Arnoldov oče Andrej, so bil podvrženi takratnemu ciklusu menjavanja delovnih mest in uradniških služb ter so se zato z družino selili po vsej monarhiji. Tako je Andrej

Luschin - Ebengreuth v letu Arnoldovega rojstva služboval v Lvovu (Lemberg), v času njegove mladosti v Zadru, potem v Temišvaru in nato v Novem mestu in Ljubljani ter bil leta 1863 imenovan za predsednika ljubljanskega deželnega sodišča. Arnold je tu končal gimnazijo in med šolanjem spoznal pastora, filologa in odličnega zgodovinarja, dr. Teodorja Elzeja, ter na njegovo pobudo napisal prvi članek o ljubljanskih srednjeveških novcih, ki je izšel leta 1864. Pot ga je nato peljala v Gradec; tam se je posvetil študiju državnega prava in kmalu dosegel visoka znanstvena priznanja. Pri svojem delu je uporabljal kranjske vire, ki jih je sam odkril. V Gradcu je postal univerzitetni profesor. Tam je služboval 43 let in postal celo rektor.

V času obiskovanja gimnazije v Temišvaru je Arnold spoznal Jožefa von Karabaceka, ki ga je navdušil za numizmatiko (novčeslovje), znanost, ki ji je nato posvetil vse svoje življenje. Kot numizmatik se je posvetil študiju srednjeveških kovnic na avstrijskih in slovenskih tleh in v znanju daleč prekašal vse sodobnike, njegove znanstvene raziskave pa še danes sodijo med vodilne. Na znanstvenem polju je sodeloval z vrhunskimi evropskimi znanstveniki in za njegovo področje ni bilo boljšega. Napisal je

temeljne študije trajne vrednosti in objavil več kot šeststo znanstvenih del. Oče mu je po smrti leta 1879 zapustil dedovo skromno posestvo v Ravnem Dolu, ki ga je obiskoval in negoval do zadnjega. Že ko je služboval v Gradcu, je postal častni član Muzejskega društva v Ljubljani in v zahvali predsedniku pravi, da bo pomagal pri raziskovanju "vaše lepe domovine, ki je iz nje izšel tudi moj dragi oče". Po upokojitvi je živel v Gradcu, mestu, ki mu je dodelilo častno meščanstvo. Postal je tudi častni meščan mesta Breže (Friesach na avstrijskem Koroškem). Svojo numizmatično zbirko je zapustil dunajskemu novčnemu kabinetu v Kunsthistorisches Museum, numizmatično knjižnico graškemu Joanneumu, njegova juridična knjižnica pa je bila prodana v London. Umrl je v 92. letu, aktiven je bil do zadnjega dne. Tako bomo našega Arnolda Luschina dodali k Velikim in majhnim v Kulturnem letu Sodražice leta 2017. Naš znameniti arheolog dr. Walter Schmid je Luschinov nekrolog sklenil z besedami: "Njega življenje je bilo posvečeno domovini in znanosti." Njegov grob je v Gradcu. Mi danes pa pomislimo! Naš veliki numizmatik prof. dr. Arnold Luschin - Ebengreuth bi zaslužil spominsko ploščo v kraju, iz katerega izhaja njegov rod.

20-LETNICA KLUBA HARMONIKARJEV URŠKA

PIŠE: PETER LESAR

FOTO: ARHIV KLUBA HARMONIKARJEV URŠKA

V letošnjem letu Klub harmonikarjev Urška praznuje okroglo obletnico, to je 20-letnico obstoja kluba. V ta namen je v nedeljo, 18. junija 2017, potekala prireditev v Lesarjevem skednju, ki je nova pridobitev gostilne Urška v Zamostcu.

V lepem nedeljskem popoldnevu so uživali ljubitelji harmonike in domače glasbe, za katero so poskrbeli domači člani Kluba harmonikarjev Urška, ansambel Kvintet slovenskih deklet, ansambel Štikelc in ansambel Ribniški pušeljci. Dogajanje pa so popestrile tudi mlade sodraške mažoretke. V uvodu je vse prisotne najprej pozdravil predsednik kluba Franc Lesar, ki je na kratko orisal zgodovino kluba in njegove dejavnosti, v nadaljevanju pa s spodbudnimi besedami še sodraški župan Blaž Milavec.

Ob tem jubileju so bile s strani JSKD Ribnica pod vodstvom Alenke Pahulja podeljene Gallusove značke. Prejemniki so Jože Arko, Neja Debeljak, Marko Drobnič in Danijel Intihar, ki so dejavni in aktivni že od začetkov ustanovitve kluba. Člani Kluba harmonikarjev Urška pa bodo veseli tudi novih članov.

PESEM SI 2017, DEŠETLETNICA TRUBARJEVA DOMAČIJA NA RAŠICI, 27. MAJ 2017

PIŠE: ANA PORENTA, FOTO: OLIVIER GRANDOVEC IN GREGOR GREŠAK

Pesem si je najživahnejši slovenski portal za objavlanje, komentiranje in ustvarjanje poezije, ki smo ga razvili pri Zavodu za razvijanje ustvarjalnosti. Od ničte točke, 21. 3. 2007, ko smo pričeli z delovanjem, se je nanj nateklo preko 120.000 pesmi, komentarjev, delavniških tem, pogovorov na forumu, virtualnih večerov ter obvestil o dogodkih, natečajih in razpisih. Objavilo jih je več kot 3000 članov (članstvo je prostovoljno in brezplačno).

Pesem si smo v letošnjem letu dnevno prebirali in urejali: mag. Ana Porenta (glavna urednica), dr. Silvana Orel Kos, Lidija Brezavšček, Franci Novak in Tea Plesničar. Za programiranje in skrbništvo nad portalom sta skrbela Gregor Grešak in Žiga Stopinšek. Vsi delujemo kot prostovoljci.

Ob zagonu spletne strani je izšel tudi prvi knjižni zbornik, nato vsako leto eden – letos je torej izšel 11. po vrsti. V njem so na 352 straneh objavljene pesmi preko osemdesetih avtorjev (pretežno iz Slovenije, med njimi Jasna Janež, ter tujejezične pesmi, ki so večinoma v jezikih južnoslovanskih narodov, nekatere so v posebnem poglavju tudi prevedene). Uredništvo ob astronomskem prehodu v nov letni čas vsakokrat izbere kratko pesem, pesem v formi ter pesem letnega časa, bralci pa s točkovanjem določijo najboljšo pesem po svojem izboru.

Tudi letošnje praznovanje desetletnice in izid novega zbornika sta se tradicionalna

odvijala na Trubarjevi domačiji na Rašici. Poetično predstavo Kapljane, ki so jo narekemale pesmi, objavljene na portalu v minulem desetletju, smo pripravili pri Zavodu za razvijanje ustvarjalnosti s člani KUD Primož Trubar – v predstavo smo vključili tudi dve novi uglasbeni pesmi iz projekta Poezija v glasbi (Tjaša Tomc in Dejan Došlo pripravljata izvrstno zgoščenko z uglasbenimi pesmimi s Pesem si). Polna Trubarjeva spominska soba je izjemno sprejela tankočutno oblikovano pesniško predstavo, v kateri so nastopali Aiken Ahac, Polona Gorščič, Dan Grešak, Dren Gruden, Matjaž Gruden, Simon Lušin, Jaša Nika Petrovič, Matej Polzelnik, Ana Porenta in Mojca Šilc. Scenarij sem iz pesmi pripravila Ana Porenta, predstavo je režiral Gregor Grešak, za glasbo in zvočno opremo predstave je poskrbel Dan Grešak. Po uradnem delu in zahvalah nekdanjim in sedanjim urednikom ter občinam Ribnica, Sodražica in Velike Lašče, ki nam omogočijo, da letni zbornik pesmi objavimo tudi v tiskani obliki, smo se preselili v galerijo Skedenj. Ob dobrotah DOD Gradež smo poklepetali in

ugotovili, da je naše srečanje mednarodno, saj sta nas obiskali pesnici Ljubica Ribič iz Varaždina in Jagoda Nikačević iz Beograda. Tega smo bili veseli, saj se je tudi na živem srečanju izkazalo, da je Pesem si medgeneracijsko prepletena skupnost, ki presega geografske in jezikovne meje.

Drugi del srečanja se je pričel z avtorsko glasbo skupine Frodo And The Suzukies in ob njej smo se čutili še bolj povezane in prepletene. Pesnice in pesniki so brali pesmi pretežno iz novega zbornika, pa tudi iz drugih izdaj Pesem si (2007–2017). Poleg že omenjenih gostij iz tujine so nas s svojimi pesmimi razveselili tudi Jure Drljepan, Andrejka Jereb, Majda Kočar, Jana Kolarič, Samo Kreutz, Alenka Mihorič, Milan Novak, Irena P. Beguš, Janko Rošelj, Marko Skok Mezopotamsky, Dimitrij Škrk, Kristina Zajec, očaral nas je nastop Tjaše Ivane, Tristana in Aleksandre Kocmut ter Davorina in Lučke Bole z njuno malo hčerkico ... in drugih. Nekateri pa so raje prisluhnili poeziji, pa tudi čas se je izjemno hitro bližal koncu dneva. Urednice Lidija Brezavšček, Silvana Orel Kos in Ana Porenta smo Kukuljevo pehtranko okrasile z desetimi svečkami in jo ob petju rojstnodnevne pesmi razdelile prisotnim. Srečanje je bilo toplo, prisrčno, globoko, ljubko in povezujoče. Pesem si je skupnost, ki diha tudi v živo na istovalovni poetični dolžini, na katero se je lepo priključiti tudi tistim, ki imajo radi poezijo, čeprav je ne pišejo.

Hvala vsem, ki ste bili z nami in obeležili jubilej na najboljši možni način. Ostane vabilo: sledite nam na www.pesem.si, kjer se vse dni in ure leta dogaja kaj novega. Čez leto pa se znova zberemo pri Trubarju, saj smo tudi mi zavezani besedam.

ŠD EXTREM IZ LENDAVE S PRVIM MESTOM

PIŠE: N. A., FOTO: M. Č.

Ekipa U13 ŠD Extrem se je v soboto, 27. maja 2017, s spremljevalci in navijači udeležila mednarodnega turnirja treh ekip kategorije U12 (letnik 2005 in mlajši) v Lendavi. Turnir vsakoletno organizira MNZ Lendava, letos pa so na njem sodelovale reprezentanca MNZ Lendava, ekipa NK Veržej Vipoll in ekipa ŠD Extrem IPOLAK. Turnir je potekal na travnatem igrišču v Renkovcih pri Lendavi. Ekipa ŠD Extrem IPOLAK je v medsebojnih dvobo-

OBČINSKA LIGA V MALEM NOGOMETU SODRAŽICA 2017

PIŠE: VLADO VETRIH

Poletno malonogometno dogajanje je v polnem teku, zato bo tole poročilo telegrafsko – obširno poročilo bo objavljeno v naslednji številki. Pravkar se je končalo ligaško tekmovanje, ki se ga je udeležilo dvanajst ekip. Slavila je ekipa Petek Transport pred ekipama Humčarska in Slemena.

Pred nami je še pokalno tekmovanje, ki bo na sporedu naslednja dva petka, 11. 8. 2017 in 18. 8. 2017, od 18. ure dalje. Če ne veste, kam ob petkih zvečer, ste seveda vabljeni ob igrišče pri športni dvorani, kjer si boste lahko ogledali zanimive nogometne dvoboje.

OLMN Sodražica 2017 – končna lestvica

Mesto	Ekipa	T	Z	R	P	DG	PG	GR	Št. točk
1.	Petek Transport	11	9	2	0	45	12	33	29
2.	Humčarska	11	8	0	3	51	24	27	24
3.	Slemena	11	7	1	3	38	22	16	22
4.	De-Graz	11	6	3	2	36	20	16	21
5.	INELTA	11	7	0	4	24	14	10	21
6.	Globel	11	6	1	4	34	19	15	19
7.	Zamostec	11	5	1	5	26	27	-1	16
8.	MKS Futsal Team	11	4	2	5	22	27	-5	14
9.	Veterani	11	3	2	6	19	38	-19	11
10.	New York	11	3	1	7	24	39	-15	10
11.	KMN Zapotok	11	1	1	9	12	42	-30	4
12.	Mladinci	11	0	0	11	19	66	-47	0

jih premagala ekipo NK Veržej Vipoll z 2 : 0 in reprezentanco MNZ Lendava z 1 : 0 ter tako dosegla prvo mesto na turnirju. Fantje so igrali odlično in se borili za vsako žogo. Turnir je bil zelo dobro organiziran, pripravljenost igralne površine pa je bila na najvišjem nivoju. Pokale in medalje je podelil gospod Damir Rob, vodja Nogometa za vse pri MNZ Lendava. Medalje so prejeli vsi igralci ter trenerji in nato v družbi spremljevalcev odšli na zaslužno kosilo. Turnir si je poleg vodstva MNZ Lendava ogledal tudi gospod Branko Gros, predsednik Komisije za ženski nogomet pri Nogometni zvezi Slovenije. Organizatorjem, sodelujočim ekipam in predstavniku Nogometne zveze Slovenije je bilo v imenu ŠD Extrem izročeno priložnostno darilo – izdelki domače obrti iz naših krajev in promocijski material.

Za prvo udeležbo na turnirju MNZ Lendava se za pomoč pri organizaciji in izvedbi udeležbe na turnirju zahvaljujemo gospodu Franju Klariču ter gospodu Miru Čopu. Želimo si, da bi udeležba na tem turnirju postala tradicionalna.

SIBOR INOTHERM NA MEDNARODNEM TURNIRJU V JU-JITSU – VIDOVDAN 2017 – BANJALUKA

PIŠE: ELVIS PODLOGAR, PREDSEDNIK SIBORJA

Člani Siborja Inotherm so se v nedeljo, 18. junija 2017, udeležili mednarodnega turnirja v ju-jitsu Vidovdan Open 2017, ki se je odvijal v Banjaluki. Mednarodnega tekmovanja, ki je trajalo dva dni, se je udeležilo šest držav in 170 tekmovalcev iz 17 klubov.

Barve kluba Sibor Inotherm je zastopalo 23 tekmovalcev, ki so dosegli odlične uvrstitve:

- NEJC PODLOGAR in LUKA ČROVIČ, duo U18, 2. mesto
- ANDRAŽ ŽLINDRA in GAL KOŠIR, duo U18, 1. mesto
- ANDRAŽ ŽLINDRA, U18, borbe do 60 kg, 1. mesto
- VID BELIČ, kadeti do 81 kg, 1. mesto
- ANŽE GOLEŽ, otroci do 12 let, borbe do 35 kg, 3. mesto
- LOVRO DIVJAK, kadeti nad 81 kg, 1. mesto
- MATEJ KRANJEC, kadeti nad 81 kg, 3. mesto
- JAN DIVJAK, otroci do 10 let, borbe do 34 kg, 1. mesto
- ANŽE GOLEŽ in ENEJ ŽAGAR, duo U15, 2. mesto
- LUKA ČROVIČ, U15, borbe do 41 kg, 2. mesto
- GAL KOŠIR, U15, borbe do 55 kg, 3. mesto
- ENEJ ŽAGAR, U15, borbe do 41 kg, 1. mesto
- LUKA FIRUJKIČ, kadeti do 73 kg, 5. mesto
- NELI PODLOGAR in NIKA KOTAR, duo U15, 2. mesto
- KLEMEN PETRIČ, borbe mladinci nad 94 kg, 1. mesto
- LAURA ZAJC in SARA DIVJAK, duo U12, 1. mesto
- SARA DIVJAK in NEŽA LEVSTIK, duo U12, 3. mesto
- MAJ BEGIČ in TIMOTEJ BEGIČ, duo U15, 1. mesto
- MATIČ JAKŠIČ, borbe kadeti do 66 kg, 5. mesto
- TINA PELC, borbe kadeti do 70 kg, 1. mesto
- BENJAMIN VUKALIČ in JAN DIVJAK, duo U12, 1. mesto

Ekipa Sibor Inotherm je na turnirju dosegla 16 medalj, od tega osem zlatih, sedem srebrnih in eno bronasto, ter prejela pokal za ekipno tretje mesto.

Čestitke tudi vsem članom, ki so dosegli uvrstitve od četrtega mesta dalje.

IZJEMNA SEZONA ZA SODRAŠKIMI BALINARJI

PIŠE: TADEJ KOŠMRLJ, FOTO: ARHIV BZS IN JOŽETA KOŠMRLJA

DRUGO MESTO V DRUGI LIGI

Balinarski klub Sodražica že vrsto let nastopa v drugi državni ligi. Običajno je do zadnjih krogov tekmovanja bil boj za obstanek, letos pa je z nekaj presenetljivimi zmagami na gostovanjih osvojil končno drugo mesto. Realno je zmagala najboljša ekipa lige, Rogovila (Hrastje pri Kranju), za katero je na koncu BK Sodražica zaostal za štiri točke. Bi pa ob nekoliko srečnejšem razpletu sodraški klub lahko osvojil celo prvo mesto in se uvrstil v prvo državno ligo. Ob tem velja dodati, da je priborjeno drugo mesto največji uspeh kluba sploh. Še posebej pa je treba poudariti, da z izjemo Iva Mestka iz Cerknice kot eden redkih državnih ligašev, če ne celo edini, igra z izključno domačimi igralci.

KONČNA LESTVICA

2. državne lige vzhod center

1. Rogovila (Hrastje pri Kranju)	22
2. Sodražica	18
3. Bistrica pri Trzihu	16
4. Svoboda (Ljubljana)	14
5. Polje (Ljubljana)	14
6. EIS Budničar (Količevo)	14
7. Trata mladi (Škofja Loka)	14
8. Brdo (Ljubljana)	0

AKTIVNOSTI V DRUŠTVU ZDRAV.SI

V jesenskem času bomo nadaljevali z že utečenimi aktivnostmi:

- **energijska vadba za seniorje vsak torek ob 8.00, začetek 5. septembra;**
- **energijska vadba »POZDRAV DNEVU« za učence prve triade vsak četrtek ob 7.45, začetek 7. septembra;**
- **poglobljena energijska vadba za aktivne ženske vsak torek ob 19.00, začetek 5. septembra.**

TOPLO VABLJENI!

O delavnicah in predavanjih, ki se bodo izvajali v jesenskem terminu, pa bomo redno obveščali.

Katarina Arko iz Društva ZDRAV.SI

STAREJŠI ČLANI DRŽAVNI POKALNI PRVAKI

Presenečenje sebi pa tudi širši balinarski javnosti je pripravila sodraška ekipa starejših članov (nad 55 let), ki je na državnem prvenstvu v Miljah na začetku junija osvojila državni pokalni naslov. Iz kroga v krog je premagovala višje uvrščene ekipe in v velikem finalu premagala še ekipo ljubljanske Sloge, moštvo z eno najdaljših tradicij pri nas, za katerega so na turnirju igrali tudi igralci z znanimi balinarskimi priimki (Keber, Šinkovec ...). BK Sodražica je tekmoval v postavi France in Janez Henigman, Jože Košmrlj in Stane Petrič. V športu, v katerem je Slovenija velesila, je tako v Sodražico prišel prvi državni naslov.

BK Sodražica

ZAKLJUČEK MEDOBČINSKE LIGE V SODRAŽICI

Na balinišču v Sodražici že četrto leto vsak torek v balinarski sezoni tekmuje osem ekip iz treh občin (Sodražica, Ribnica in Loški Potok). Sredi junija je po triletni prevladi sodraške ekipe Prvomajska zmago v medobčinski ligi osvojila ekipa Zavrti (V. Drobnič, A. Vesel, T. Matelič ter J. in T. Košmrlj). Kot vsa leta doslej je tudi tokrat odločala (malodane) zadnja krogla. Letošnjo prevlado sodraških ekip sta v malem finalu potrdila še Medvedjak in Zavoda. Iz leta v leto je opazen napredek večine ekip, se je pa večina udeležencev lige kljub temu strinjala, da bi bilo dobro spremeniti način samega tekmovanja in predvsem premešati tekmovalce med sabo. S tem bi predvsem igralci, ki imajo manj tekmovalne kilometrine, lahko še hitreje napredovali. Jeseni bo tako peta sezona medobčinske lige zelo verjetno potekala s spremenjenimi ekipami in z rahlo spremenjenim tekmovalnim sistemom. Veseli dejstvo, da je zanimanje za balinanje čedalje večje tudi med ženskimi, prav tako pa tudi zanimanje in širjenje balinarskega športa v širšo okolico: v prvi sezoni medobčinske lige so se do polfinala prebili igralci Grčaric, lani pa ekipa Rakitnice celo do finala, kjer je pozneje nesrečno izgubila. Ligo je sicer tri leta vzorno vodil član BK Sodražica Stane Petrič.

KONČNA LESTVICA:

1. ZAVRTI
2. PRVOMAJSKA
3. MEDVEDJAK
4. ZAVODA
5. GRČARICE
6. RAKITNICA
7. GREDICE
8. RETJE

Ekipa Zavrti

UDELEŽBA NA MEDNARODNI ULTRAMARATONSKI KOLESARSKI DIRKI – DOS EXTREME 2017

PRIPRAVILA: JANKO POGAČNIK, MILAN PERKO

Janko Pogačnik (60 let) z Breg pri Ribnici in Milan Perko (55 let) iz Šalke vasi pri Kočevju sva se med 11. in 14. majem 2017 udeležila jubilejne 10. ultramaratonske kolesarske dirke DOS EXTREME s startom in ciljem v Postojni. Dolga je bila 1220 kilometrov, tekmovalci pa smo premagali več kot 13.000 višinskih metrov. Pri svetovni ultramaratonski organizaciji (UMCA) je vpisana s težavnostnim indeksom 4, kar jo uvršča med najtežje v Evropi, in hkrati velja kot kvalifikacijska za eno najtežjih tovrstnih dirk – dirko čez Ameriko (RAAM). Nastopila sva pod ekipnim imenom T' stara dva, in sicer v kategoriji dvojic, ki nima starostnih omejitev. In kako je prišlo do te ideje?

Torej, športni duh in prijateljstvo sta naju združila že pred leti. Skupaj s prijatelji smo izvedli že marsikatero ultrašportno aktivnost, npr. v 24 urah smo prehodili celotno pot ribniške transverzale (115 km), prav tako v 24 urah smo poskušali iz Ribnice priti na Triglav in nazaj (kolo + pohod) – tistikrat nam je le malo zmanjkalo. No, že predlani sva se želela udeležiti navedene kolesarske dirke in priprave so bile takrat že v polnem teku, organizator pa je nato dirko odpovedal. Seveda je želja ostala in ob letošnji ponovni oživitvi dirke sva sklenila, da se je udeleživa, zavedajoč se, da imava glede na svoja leta verjetno zadnjo priložnost za udeležbo na tovrstnem tekmovanju. Prav zato sva takoj po objavi, da dirka ponovno bo (novembra 2016), začela z intenzivnejšim treningom, vzpostavljanjem ekipe, drugim načrtovanjem, ogledi proge itd. Tako sva startala 11. maja 2017 zvečer in za krožno progo okoli Slovenije (od Postojne do Postojne; Primorska, Gorenjska, Štajerska, Prekmurje, osrednja Slovenija, Krško-Brežiška kotlina, Gorjanci, Bela krajina, kočevsko-ribniško območje, Bloke in Cerkniško polje) porabila 57 ur in 41 minut, kar je bilo v okviru pričakovanega. Pot nas je seveda vodila tudi skozi občino Sodražica ter naprej proti Bloški planoti čez nam, kolesarjem, dobro znan klanec Boncar. Zahvaljujemo se vsem občanom, ki so naju pri vožnji skozi domače kraje (kljub pozni nočni uri) v lepem številu bodrili in spodbujali ob progi, še posebej pa Jožetu Bartolu iz Malega Loga ter oskrbnikom Koče na Kamnem griču, Miri in Miranu Moharju, za logistično in vso ostalo podporo pri izvedbi tega projekta.

Zahvala na tem mestu velja tudi izredni spremljevalni ekipi, ki so je sestavljali: Franci Andoljšek - Fric (vodja), Jože Bartol, Branko Pogačnik, Jan Marolt, Andrej Lovšin, Franci Pajnič in Ermin Suljanovič, ter vzpodbudi in strokovnim nasvetom Andreja Klemenca iz Ribnice.

Žal so bila finančna sredstva za doseg omenjenega cilja precej visoka (stroški startnine in obveznosti do

organizatorja, potrebne tehnične opreme za dve vozili, treningov in priprav, če omeniva le največje). Zato se na tem mestu posebej zahvaljujemo vsem donatorjem in Občini Sodražica, brez katerih navedenega ne bi bilo mogoče doseči.

Zahvala velja tudi vsem ostalim, ki so kakor koli pomagali, ter seveda najinima družinama, ki sta nama stali ob strani, navijali in z nama doživljali dirko.

Nazadnje pa še stavek za vse morebitne bodoče udeležence omenjene dirke: Ne ustrašite se, kajti spoznala sva, da lahko računate na vzpodbudo in pomoč občanov, in očitno je tudi ta šport tukaj »doma«, morda bolj kot v kakšnih bolj znanih kolesarskih centrih po Sloveniji. Še enkrat hvala lepa vsem!

ODBOJKA NA MIVKI

PIŠE: VODJA ODBOJKARSKE SEKCIJE: MATEJA VESEL
FOTO: LAZAR ĐORĐEVIĆ

V soboto, 24. junija 2017, je Športno društvo Extrem organiziralo turnir mešanih trojk v odbojki na mivki. Med sedmimi ekipami trojk iz Sodražice in Kočevja smo člani Športnega društva Sodražica zasedli odlično drugo in tretje mesto. Tretje mesto je dosegla ekipa v sestavi Barbara Boben, Črt Vesel in Blaž Jakopin, drugo mesto pa ekipa v sestavi Matej Pintar, Jasmin Miljanović in Mateja Vesel. Priznanja je podelil predsednik Extrema Jože Zidar.

PRIČEVANJSKI VEČER V ŽUPNIJSKEM DOMU

PIŠE: MARTA KERŠIČ, ŠTUDIJSKI CENTER ZA NARODNO SPRAVO

V četrtek, 13. julija 2017, je v župnijskem domu v Sodražici potekala predstavitev publikacije Študijskega centra za narodno spravo z naslovom *Jaz vem, da sem Slovenka, jaz ljubim domovino!*

Najprej je bila v cerkvi sv. Marije Magdalene sveta maša za vse pokojne Adamičeve, ki jo je daroval domači župnik Franc Bizjak. Mašo je z igranjem na orgle polepšal organist Brane Košir. Sledilo je srečanje v župnijskem domu. Knjižico sta ob avtoricah Marti Keršič in Jelki Piškurič v prijetnem pogovoru predstavili tudi sestri Mira in Pavli Adamič iz Clevelanda, ki sta se sredi julija 2017 z družinama mudili na nekajdnevem obisku v Sloveniji. Na predstavitvi se je zbralo veliko število udeležencev, med njimi sodraški župan mag. Blaž Milavec, župnik Franc Bizjak, direktor Miklove hiše Marko Zupanc, številno sorodstvo Adamičevih in domačini iz Sodražice in okolice. V kulturnem delu večera sta sodelovala Brane Košir na klavirju in hčerka Mateja, ki je z občuteno interpretacijo slovenskih pesmi obogatila vsebino srečanja. Po predstavitvi je sledilo družabno srečanje v prijateljskem pogovoru, ob dobrotah domačih gospodinj in gospodarjev. Za organizacijo in pripravo večera je z veliko pozornostjo poskrbela Marija Česarek.

V knjigi *Jaz vem, da sem Slovenka, jaz ljubim domovino!* so v prvem delu orisane begunske poti Slovencev v različnih časovnih obdobjih. Sledi opis begunstva družine Adamič iz Sodražice. Zaradi med- in povojnega komunističnega nasilja so morali Adamičevi zapustiti rodno deželo. Oče Tone, po poklicu cestar, in mama Pavla, gospodinja, sta skrbeli za majhno kmetijo. Rodili so se jima štirje otroci: Pavla, Rada, Mira in Tone. V njihovo življenje je močno posegla druga svetovna vojna. Že leta 1942 so Italijani med bombardiranjem požgali njihovo hišo, zato so šli živeti k maminim staršem na Jelovec, od tam pa v hišo maminega brata Ivana. Na prehodu med letoma 1941 in 1942 so se na bližnji Travnici gori formirali partizani pod poveljstvom Staneta Semiča Dakija. Ob umiku Italijanov so nanje spustili nekaj strelcev, ti pa so se maščevali s požigom vasi ter može in fante odpeljali v internacijo na Rab in v druga taborišča. Oče je zaradi znanja italijanščine večkrat pomagal in rešil koga od talcev. To so mu ostro zamerili partizani in je bil zaradi tega na »črni« listi kot okupatorjev pomagač in sodelavec.

za
otroke

Glas za
OTROKE+
DRUŽINE

Glas za otroke in družine v Slovenijo prinaša novo veselje in upanje na boljše življenje. Naš program prinaša štirikrat več za Slovenke in Slovence. Več spoštovanja do mater in očetov! Več otrok!

Višje plače! Višje pokojnine! Naslednje volitve so naša priložnost za družino, za otroke in za varno starost! »Glas za otroke in družine« bo dejaven tudi v vaših okoljih. Začeli smo ustanavljati občinska središča, zato vse, ki si želijo dejavno graditi lepšo in boljše Slovenijo, vabimo, da se nam pridružijo. Več informacij dobite na spletni strani <http://www.zaotrokeindruzine.si/> ali po telefonu: **031 571 021** (Blaž – popoldne). Z veseljem vam bomo povedali še kaj več.

Blaž Kovačič, Iniciativni odbor za ustanovitev medobčinskega središča

Decembra 1943 je šel oče v Ljubljano, da bi dobil delo. Delal je na železnici, marca 1944 je bil mobiliziran s strani primorske narodne straže in odpeljan v Trst na urjenje. Zaradi starosti in bolezni ni bil nikoli poslan v akcije. Junija 1944 je bil izpuščen in je odšel v Ribnico, kjer je bil nastanjen do 4. maja 1945. Nato se je skupaj s civilisti umaknil proti Avstriji, misleč, da odhaja za krajši čas, a je odšel za vedno. V taborišču Spittal je postavljaj barake, delal kot vrtnar in čevljar. Dne 18. maja 1949 je kot begunec prispel v Ameriko. Najprej se je nastanil pri bratu, potem pri zakoncih Čampa in se zaposlil v tovarni, kjer je ostal do upokojitve.

Mama in otroci, ki so ostali v domovini, so obdelovali dve kmetiji in živeli v hiši strica Ivana, ki se je leta 1947 vrnil iz taborišča na Koroškem. Pomagali so mu v hlevu, pozimi pa so pletli. Življenje v revščini in brez očeta jih je utrdilo v boju za preživetje. Kljub temu da so bili zasramovani, prikrajšani za hrano in druge potrebščine, drugorazredni in ožigosani kot okupatorjevi sodelavci, so se po svojih močeh borili za ohranitev dostojanstva. Doživeli so mnoga ponižanja in šikaniranja, a niso klonili pod težo komunističnega sistema. Po dolgih desetih letih ločenega življenja jim je končno uspelo, da so se srečali z očetom. Iz Sodražice so odšli 19. septembra 1955, z vlakom do Genove, nato naprej z ladjo Andrea Doria. Dne 30. septembra 1955 so prispeli v Ameriko. Kljub temu da so vstopili v nov svet, kjer je bilo potrebno veliko prilagajanja in odkrivanja drugačnega okolja, so bili srečni, ker so bili spet skupaj z očetom.

Nova bolečina je nastopila s podržavljenjem njihove domačije v domovini, medtem ko so bili na poti v Ameriko. Oče je na urade v Jugoslaviji pošiljal številne pritožbe, vendar neuspešno. Leta 1967 se je s težkim srcem odločil za prodajo zemlje na podlagi sporazuma med Jugoslavijo in ZDA. Simbolno odškodnino je dobil samo trikrat, potem pa je zmanjkalo finančnih sredstev in je odškodnina prenehala. Tako je družina Adamič ostala brez vsega.

Avtorici knjige ter sestri Adamič na predstavitvi knjige

A življenje je šlo naprej. Pavla, Rada, Mira in Tone so se vživeli v slovensko skupnost, si poiskali življenjske sopotnike in si ustvarili družine. Danes svojim številnim otrokom, vnukom in pravnukom spoštljivo in z ljubeznijo govorijo o svoji rodni domovini in o težki poti, ki so jo morali prehoditi. Čeprav ostajajo razpeti med dve domovini, na otroke prenašajo zavest, da bodo vedeli, zakaj so morali njihovi starši zapustiti rodno Slovenijo. Ali kakor pravi pričevalka Mira Kosem Borštnik na koncu svoje pripovedi: »Meni se zdi, da če greš enkrat od doma, seveda se odtujiš, itak se življenje začne drugače in se tem živiš. Ampak nisi ne tu ne tam popolnoma sprejet. Čeprav jaz vem, da sem Slovenka, jaz ljubim domovino!«

Knjižico je mogoče naročiti na naslovu Študijski center za narodno spravo, Tivolska 42, 1000 Ljubljana, ali po telefonu: (01) 230 67 00.

ZELIŠČNA DELAVNICA

PIŠE: SONJA GRLICA

Na delavnice, organizirane v okviru projekta Večgeneracijski center Skupaj, Ljudska univerza Kočevje, se lahko prijavite:

po telefonu: 051 433 566
po e-pošti: ivana.milavec@lu-kocevje.si

V Sodražici smo se zbrali na zeliščni delavnici. Zadnji četrtek v juliju, na lep sončen dan, potem ko je prejšnji dan in še dan poprej deževalo. Po suši je z zadnjim dežjem narava zaživela v novi zeleni barvi. Zbrali smo se pred Občino in nato peš odkorakali nedaleč stran v naravo, na njivo z industrijsko konopljo, se o njej pogovarjali, jo vonjali in doživljali v njeni polni rasti. V našem zasebnem pragozdu sredi njive, kjer so nas obdajale dvometrske rastline in nas obsipavale s svojim cvetnim prahom, smo vdihavali vonj konoplje in svež zrak. Po skupinski izkušnji doživljanja smo si privoščili nekaj individualnosti. Vsak udeleženec delavnice si je zelene dele rastline lahko nabral za domov, za čaj ali za dodatek k jedem ali za namok, macerat ali mogoče za sočenje.

ORGANIZACIJA DELAVNICE JE POTEKALA V OKVIRU: VEČGENERACIJSKI CENTER SKUPAJ SODRAŽICA

V okviru projekta Večgeneracijski center Skupaj, ki je namenjen različnim ciljnim skupinam, izvajamo različne delavnice s področja zdravstva, socialnega varstva, šolstva, likovno-ustvarjalne delavnice in še mnogo več ... V okviru našega projekta se predstavljajo različna društva. Namen projekta je opolnomočenje posameznika, družine in skupine ter preprečevanje zdrsa v socialno izključenost in revščino. Sofinancirata ga MDDSZ in Evropski sklad v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020. Vodilni partner v projektu je RIC Novo mesto, sofinancirajo pa ga tudi občine Kočevje, Sodražica in Kostel.

AKCIJA E-CIKLIRAJ! JE KONČANA

Komunala Ribnica, d. o. o., in družba Zeos, d. o. o., sta organizirali akcijo E-cikliraj! Akcija zbiranja je potekala od 8. do 31. maja 2017 v zbirnem centru Goriča vas in Loškem Potoku. Za vse, ki jim je pot do zbirnega centra predstavljala težavo, pa smo v dveh majskih sobotah organizirali dodatno zbiranje na posameznih lokacijah, ki so bile bližje občanom (13. 5. 2017 v občini Ribnica, 20. 5. 2017 v občini Sodražica in v občini Loški Potok).

Vsak, ki je prinesel katero koli odpadno elektronsko in električno opremo, odpadno sijalko ali odpadno baterijo, je z izpolnjenim kuponom sodeloval v nagradnem žrebanju, ki je potekalo 8. junija ob 10. uri v prostorih komunalnega podjetja.

V občini Sodražica so bili izžrebani naslednji nagrajenci:

- Tanja Lušin, Žimarice 62, 1317 Sodražica, je prejela sesalec;
- Stanislav Janež, Globel 5, 1317 Sodražica, je prejel kompostnik;
- Vlado Vetrih, Jelovec 10a, 1317 Sodražica, je prejel kompostnik;
- Slavko Indihar, Zapotok 34, 1317 Sodražica, je prejel simbolično nagrado.

Vsem udeležencem akcije se organizatorja akcije, Komunala Ribnica, d. o. o., in družba Zeos, d. o. o., zahvaljujeta za dober odziv v upanju, da bomo skupaj nadaljevali s takimi in podobnimi akcijami tudi v prihodnje in s tem poskrbeli za lepše in boljše življenje vseh nas.

KOMUNALA RIBNICA

OBNOVA KAPELICE V ZAMOSTCU

Na sredi Zamostca so vaščani leta 1893 postavili kapelico s podobo Matere Božje, kamor so v maju hodili molit in pet. Tradicija se še vedno nadaljuje, saj se vaščani v maju še vedno radi zbiramo k šmarnicam, ob kapelici pa se radi zberemo tudi ob drugih priložnostih. Nazadnje je bila delno obnovljena leta 1993 pod vodstvom Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine RS in takrat tudi blagoslovljena. Danes pa so na njeni zunanosti že vidni sledovi časa, ki kličejo po prenovi. Obnova kapelice in njene okolice mora biti tudi tokrat izpeljana po navodilih Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine RS.

V dogovoru z župnikom Francem Bizjakom vaščani Zamostca naprošamo vse dobre ljudi za darove v ta namen. Sredstva za obnovo se zbirajo na tekočem računu župnije: **SI56 0232 1009 2130 944** (NLB, d. d.), namen: KAPELICA ZAMOSTEC.

Vsem dobrim ljudem se vaščani Zamostca že vnaprej lepo zahvaljujemo in upamo, da nam bo z vašo in Marijino pomočjo uspelo obnoviti kapelico.

Zgodba o prijaznih ljudeh

PIŠE: IVANA ORAŽEM

Pred časom se mi je zdelo, da sem v Suhorobarju povedala vse, kar sem mogla in znala povedati o sebi in drugih. Toda v času moje- ga bivanja tu v Podklancu, po upokojitvi, je nastajala še ena zgodba, ki jo preprosto moram deliti z vsemi vami. Pisala sem že o tem, da je Podklanec prelepa vasica in je bil bog gotovo dobre volje, ko jo je ustvarjal. Sedaj pa bi rada povedala še nekaj o ljudeh, med katerimi živim zadnjih dvajset let. Ti ljudje so dobri in prijazni kakor kraj. Lepo je živeti med njimi. Vrasla sem se v njihovo življenje in postala ena od njih. Vedno sem rada obiskovala zlasti starejše, kadar sem mogla, in malo pokramljala z njimi. Tako sem po malem spoznala skoraj vse, in če me je kdo kdaj prizadel (gotovo nehote), sem si vedno govorila: rada imam te ljudi in vem, da mi svojo ljubezen vsak na svoj način vračajo, in bolečina je minila. Na svojo srečo pa imam navado, da vse nejasnosti poskušam takoj razčistiti, poravnati in tako lažje živim. Na neki način je ta del mojega življenja zelo lep, ker živim v osrčju narave, ki jo neizmerno ljubim, in sem povezana z njenimi skrivnostmi, ki se mi odstirajo po delčkih, me zdravijo in mi bogatijo življenje. Prav posebno mi bogatijo življenje tukajšnji ljudje s svojo prisotnostjo in dobroto. Vsak po svoje me presenečajo z dobrimi deli že od začetka, ko sva z možem začela popravljati hiško. Zlasti pa sedaj, ko sem sama. Bližnji in daljni sosede mi s svojo pripravljenostjo pomagati dajo čutiti, da nikoli nisem sama, sploh pa ne osamljena. Skoraj je ni hiše v vasi, ki mi ne bi izkazala kakšne prijaznosti na svoj način. Ko sem pred štirinajstimi leti začela teči na smučeh in utirala prvo progo v globokem snegu, mi je Jože nena- prošen s traktorjem napravil pot čez svoje njive. Jokala sem od ganjenosti. Njegova žena mi je iz sredine vasi vse do mojega oddaljenega zaselka prinesla polno kanglo mleka (10 l), lani mi je isti Jože s sinom Janezom pripeljal prikolici drv, ker jih je zaradi žledu imel preveč zase. Razklal pa jih je sosedov Joško, ne da bi ga prosila. Letos me je z drvni presenetil še Miha in ponovno Joško (verjetno sta videla, da z vsakega sprehoda prinesem kakšno odpadlo vejo za svoj štedilnik). Žiga je poskrbel, da moje vrtnine lepo rastejo, Jožica pa me vedno s čim razveseli, celo na urgenco me je peljala. Marija prinaša presenečenja, Francka prav tako. Andreja, Katarina, Anča, Micka so vedno odprtih rok. Malka mi je ob vselitvi v to hiško podarila lepo laneno posteljno pregrinjalo domače izdelave ter stare opletene keramične in železne lonce in s tem veliko prispevala k večji domačnosti sedanjega doma. Drago ima zlate roke pri popravilih. Pokojni Bartol mi je napravil lično klopco. Viktor in Danica sta z medom prispevala k mojemu zdravju. Pokojni Rafael nam je omogočil napeljavo odlične pitne vode, Damjan se je obvezal za vsakoletno naročilo peletov, tako me grejejo njegova pozornost in peleti. Najbližji sosede, med njimi Marija in Jože, so pa tako »najboljša zlahta«. Če je pri meni slaba letina, mi vedno priskočijo nena- prošeni na pomoč, sklepljejo koso, posodijo to ali ono. Še bi lahko naštevala, pa tu ni dovolj prostora. Dajo in naredijo mi več, kakor jim bom sama kdaj mogla poplačati. Bojim se, da sem koga nehote izpustila in tako prizadela – naj mi tisti oprostijo. Ta dobrota se ne konča v tej vasi, razliva se čez Globel, Žimarice, Sodražico, kjer živi svak Matija, zame človek z veliko začetnico. Ves čas najinega bivanja tu je pomagal pri hiši in pozneje meni, dokler je mogel, in tudi njegova družina. Dobrota teče dalje do Svetega Marka, kjer živita Joža in Jože, najboljša prijatelja neprekinjeno že več kot petinpetdeset let. Vzpenja se dalje na Novi Pot, kjer se je spletla prijateljska nitka s

širokosrčno in razgledano Sevsko mamo in njeno družino. Vedno so me povabili za svojo mizo, kadar sem se ustavila pri njih. Dobrota gre dalje svojo pot na Goro do sošolke Anice, ki me vedno pričaka s kavo, fenom ali brisačo ...

Na Goro sem zahajala posebno rada, ker pa sklepi tega ne dovolijo več, sem vesela, da sem od tam pred nekaj leti prinesla majhno lipo, ki je prelepo oblikovala krošnjo, že malce zacvetela in daje hladno senco, v kateri počivam in se potapljam v lepe spomine. Tako je lepa, kot so lepi spomini na Goro in Gornike.

Pred leti se mi je v Sodražici pred mostom predrla guma pri avtu. Preden sem ugotovila, kaj je narobe z avtom, je že prihitelo nekaj mladih fantov iz bližnjega gostišča in opravili so, kar je bilo treba. Preden sem jih uspela spoznati in se jim zahvaliti, jih že ni bilo več. Pristrčna zapoznala zahvala. Pa naj še kdo kaj reče čez današnjo mladino. O teh dobrih delih svojih sovaščanov sem se pogovarjala s svojo bivšo sodelavko z Vrhnike, ki me večkrat obišče z možem. »Ivanka, kaj pa ti daš ali narediš dobrega tem ljudem?« Pa res, kaj dam, kaj naredim jaz? Dobro sem se poglobila vase in pobrskala po spominih. Toda ravnam se po starem slovenskem pregovoru, ki pravi: naj ne ve levica, kaj dela desnica. To naj vedo le oni. Mogoče vsakemu malce pomagam z meditacijo na molitev Sv. Frančiška, ki jo opravi vsako jutro in zvečer v mislih na vse te ljudi.

*Gospod, naj bom orodje tvojega miru.
Kjer je sovraštvo, naj prinašam ljubezen,
kjer je krivica, naj prinašam odpuščanje,
kjer je dvom, naj prinašam vero,
kjer je obup, naj prinašam upanje,
kjer je tema, naj prinašam luč,
kjer je žalost, naj prinašam radost.*

Ko sem bila mlajša, sem morda komu pomagala z motiko, grabljami, škarjami, dala, če sem mogla kaj dati. Sedaj pa lahko podelim le kakšen domači čajček, mazilo, kakšno rastlino s svojega vrta, svojo prijazno naklonjenost, ljubezen in razumevanje v zavedanju, da vsak ravna tako, kot more in se njemu zdi prav. Kar ne morem se načuditi, da se meni to dogaja, vendar se in to je prelepo. Imam dobre prijatelje, dobre sovaščane, dva dobra in pozorna otroka, dva vnuka, ki se vedno radi vračajo domov in mi pomagajo postoriti tisto, česar ne morem sama. Imam še prijazno Kalo, ki me skrbno čuva in spremlja na vseh poteh. Bi si lahko želela še več? Seveda, zdravje, ki pa je prav zaradi takšnih odnosov gotovo boljše. Vsem se pristrčno zahvaljujem za vso to neprecenljivo dobroto in vsako najmanjšo prijazno misel, namenjeno meni. Tudi če živiš sam, več, da nisi osamljen, in to zavedanje je za starejše ljudi kot topel plašč, ki te greje v mrzlih dneh in blaži bolečine, ki v teh letih pogosteje prihajajo, kot odhajajo. Rada vas imam, hvaležna sem vam in lepo mi je med vami.

*Naj se ta ljubezen pretaka od mene do tebe,
od tebe do mene, od naju do vseh ljudi.
Naj sije kot sonce in osrečuje vse, kar živi.*

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja na podlagi 11. člena Odloka o občinskem prazniku in priznanjih Občine (Ur. l. RS, št. 19/03, 59/11) objavlja dne 15. 6. 2017

RAZPIS

O ZBIRANJU PREDLOGOV ZA PODELITEV PRIZNANJ IN NAGRAD OBČINE SODRAŽICA ZA LETO 2017

Priznanja Občine Sodražica, ki se bodo podelila v letu 2017, so:

1. NAZIV ČASTNI OBČAN

Naziv častni občan Občine Sodražica se podeljuje posamezniku za izredno pomembne trajne dosežke na družbenoekonomskem, znanstvenem, kulturnem, razvojnem, vzgojno-izobraževalnem, športnem, naravovarstvenem, humanitarnem ali drugem področju, ki je s svojim delovanjem prispeval k razvoju, ugledu in uveljavljanju občine Sodražica.

2. ZLATA PLAKETA OBČINE SODRAŽICA

Zlata plaketa se podeljuje posameznikom, podjetjem, zavodom, organizacijam in skupnostim ter društvom za izredno življenjsko delo ali za vrhunske uspehe ali dosežke, ki so pomembni za razvoj in ugled občine Sodražica.

3. PRIZNANJE OBČINE SODRAŽICA

Priznanje Občine Sodražica se podeljuje posameznikom, podjetjem, zavodom, organizacijam in skupnostim ter društvom za uspehe in dosežke v zadnjem obdobju, za enkratne dosežke kot spodbuda za ustvarjalno delo. Priznanje se lahko podeljuje tudi za dosežke trajnejšega pomena na različnih področjih, ki imajo pomen za občino Sodražica in v širšem družbenem prostoru.

Imenuje se lahko največ enega častnega občana, podelijo se največ ena zlata plaketa Občine Sodražica in največ tri priznanja Občine Sodražica. Predloge za podelitev priznanj lahko podajo posamezniki ali skupine posameznikov, politične stranke, podjetja, društva, organi lokalnih skupnosti in druge organizacije ter skupnosti. Predlagatelj za podelitev priznanja ne more predlagati samega sebe.

Predlog mora vsebovati:

- ime, priimek oz. naziv in naslov predlagatelja,
- navedbo, na katero izmed možnih priznanj se predlog nanaša,
- ime, priimek oz. naziv in naslov predlaganega,
- utemeljeno pisno obrazložitev.

Upoštevani bodo vsi predlogi za podelitev priznanj in nagrad Občine Sodražica, ki bodo oddani v zaprti kuverti na naslov: **Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, Občina Sodražica, Trg 25. maja 3, 1317 Sodražica**, s pripisom »**Ne odpiraj – razpis – občinsko priznanje 2017**«, in ki bodo prispeli na naslov Občine Sodražica osebno ali po pošti **do vključno 15. 9. 2017 do 11. ure**.

Dodatne informacije lahko dobite v Uradu župana Občine Sodražica, Trg 25. maja 3, Sodražica, telefon: (01) 836 60 75.

*Bremena usode te niso zlomila,
pod zadnjim bremenom pa si omahnila.
Bolezen iz tebe vso moč je izpila ...
za tabo ostala je le praznina.
(Tone Kuntner)*

Zahvala

ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame,
sestre, tašče, tete in botre

DRAGE KOŽAR
(1948 2017)
iz Žimaric

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše. Hvala gospodu župniku Francu Bizjaku za lepo opravljen obred, pevcem za zapete pesmi, pogrebni službi Komunale Ribnica, sodelavkam iz Pletenine za darovano mašo in denarni prispevek. Posebno zahvalo izrekamo osebju Zdravstvenega doma Sodražica in Ribnica.

Vsem še enkrat hvala.

Žalujoci: vsi njeni

VODENA VADBA Z DOLGOLETNO TRADICIJO PONOVO OD SEPTEMBRA DALJE V SODRAŽICI

Uravnajte se z JOGO – za spremembe v življenju, na katerem koli področju, je treba narediti nove korake, si vzeti zelo malo časa in denarja zase, več pa ljubezni, samospoštovanja, poguma, strpnosti, notranjega miru ...

JOGA POMAGA za zdrave telesne procese, za prožno hrbtenico, sklepe in mišice, odpravlja bolečine v njih, glavobole, slabo spanje, depresijo – uravnava krvni tlak, prebavo – krepi imunski in dihalni sistem, kosti – vzdržuje hormonsko ravnovesje, življenjsko energijo, pomirja in pomlajuje telo in duha – izboljšuje koncentracijo, držo telesa, počutje – odpravlja stres, širi zavest, ustvarjalnost, energijsko polje – pogloblja samospoznavanje, pozitivne misli, dobre medosebne odnose ...

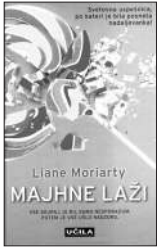
Vabljeni na začetno vadbo v Sodražici ob ponedeljkih ob 19.00 v OŠ. VPIS JE OBVEZEN. Več informacij dobite na tel. št. 041 397 789, Facebook strani Društvo Joga v vsakdanjem življenju Ribnica, spletni strani: www.jvvz.org/ribnica ali e-naslovu: info@joga.ribnica.si.

Društvo Joga v vsakdanjem življenju Ribnica, včlanjeno v Zvezo joga društev Slovenije, polnopravno članico Olimpijskega komiteja Slovenije

Poletno branje V SENCI

PRIPRAVILA: NEŽKA MOHAR GAČNIK, BIBLIOTEKARKA

Čas brezskrbnih počitnic in dopustov se je nagnil preko polovice. Kmalu se bodo znova odprla šolska vrata. Za preostale avgustovske dni pa ponujamo v branje naslednje zanimive knjižne novosti!

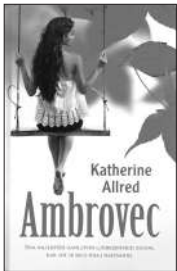

LIANE MORIARTY Majhne laži

Jane po sinovem rojstvu nikjer ne zdrži dlje kot pol leta. Nenehno se seli, da bi ubežala svoji temačni preteklosti. Dokler se ne preseli na idilični avstralski polotok Pirriwee in prvič po dolgem času začuti, da bi se tukaj lahko ustalila.

Na sinovem informativnem dnevu se v trenutku spoprijatelji z energično in klepetavo Madeline in osupljivo lepo Celeste, ki živita zavirljivo popolno življenje. Toda že isto popoldne neljubi dogodek na šoli njihovih otrok zaneti napetosti med materami prvošolcev.

Janino začetno navdušenje nad novim začetkom blede, ko se med starši razširijo nesramne govorice in se napetosti le še poglobijo. Manjše nestrinjanje kmalu preraste v spor in obračunavanje med materami. Na začetku je bilo videti, da se bo vojna med starši končala s solzami užaljenosti, a nihče ni niti v sanjah pomislil, da se bo končala z umorom.

KATHERINE ALLRED Ambrovec

Osemletni Alix French iz urejene in ugledne družine se svet obrne na glavo, ko spozna desetletnega Nicka Andersona z napačne strani mesta. Njuno prijateljstvo z leti počasi, kot drevo poganja korenine, prerašča v ljubezen. Nemogočo ljubezen. Kot bi se svet zartil proti njima, ko družbene norme in pričakovanja uničujejo nežno vznikla čustva, ker se Nick boji, da bi zaradi madeža, ki visi nad njegovim pijanim očetom, uničila Alix, ki jo ima raje kot sebe.

Njuna zgodba je pot ljubezni, ki se ne more in noče ozirati na razum, ki ga hranijo predsodki. Ampak ko ovire postanejo uničujoče, ko se začnejo nabirati zamere in ko se začneta spotikati in omahovati ... se znajdeti na preizkušnji. Koliko bolečine prenese ljubezen? Do katere meje raste kljub bolečini, ki ji jo zadaja? Kje je točka, ko se bolečina spremeni v strup, ki začne razkrajati ljubezen?

OWEN MARSHALL Ljubezen kot tujec

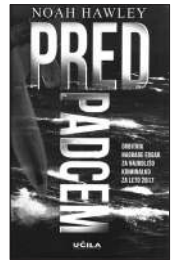
V svojih poznih petdesetih je Sarah že desetletja v včasih bolj, včasih manj uspešnem zakonu. Z možem, ki se zdravi za rakom, začasno živi v Aucklandu v najetem stanovanju. Vse kaže, da bo premagal bolezen in da se bosta starala skupaj. Nekega dne pa jo na sprehodu ogovori tujec. Hartley je vdovec, privlačen pravnik njenih let. Osamljena v tujem mestu se Sarah odzove povabilu na kavo. Njuno novo prijateljstvo preraste v ljubezen, polno vzajemnega razumevanja in vznemirljivosti. Sarahino življenje znova obogati izpopolnjujoča spolnost. Kmalu pa začne odnos med

Ljubimcema prinašati vse več neuresničljivih pričakovanj, celo obsedenost, ki ogrozi tisto, čemur je Sarah posvetila vse svoje življenje. Ogrozi odnose s svojo hčerjo in vnukinjo ter prijatelji. Pustiti bi morala vse, kar jo določa kot osebnost, vse, kar je pravzaprav ona. Odločiti se mora med tem, da zapusti življenje in ljudi, ki jih ima rada, ali pa da konča ljubezensko razmerje, ki jo sicer izpolnjuje, a od nje zahteva vse več. Odloči se za svoje dosedanje življenje. Hartleyja to tako izjemno prizadene, da reagira na popolnoma nerazumen način.

AGATHA CHRISTIE Strupeno pero

Lymstock je kraj, ki za svojo idiličnostjo skriva marsikatero skrivnost in sramoto. Kraj, v katerem tudi zlohotna in anonimna pisma neresnic in krivičnih obtožb, ki jih nenadoma začnejo prejemati njegovi prebivalci, povzročijo le manjše razburjenje. Toda vse to se spremeni, ko ena od prejemnic, gospa Symmington, naredi samomor. V svojem zadnjem sporočilu zapiše, da ne zmore več! Vendar gdč. Marple podvomi o poročilu mrliškega oglednika, da je šlo za samomor. In kmalu ni nihče več prepričan o ničemer več.

NOAH HAWLEY Pred padcem

Meglina poletna noč je in enajst ljudi – deset privilegirancev in slikar, ki mu je sreča obrnila hrbet – se na otoku Martha's Vineyard vkrca na zasebno letalo in odleti proti New Yorku. Čez šestnajst minut se zgodi nepojmljivo: letalo strmoglavi v ocean. Edina preživela sta slikar Scott Burroughs in štiriletni deček, ki je edini preostali član družine neznansko bogatega in vplivnega medijskega mogotca.

Je bilo naključje, da je preminilo toliko vplivnih ljudi? Ali pa je v ozadju kaj bolj zlovesčega? Vihar medijske pozornosti Scottu prinese slavo, ki pa se hitro prelevi v razvpitost in obtožbe. On si z vsemi močmi prizadeva rešiti resnico iz razbitin. Sredi travmatičnih dogodkov in kaosa se krhki odnos med slikarjem in malim dečkom krepi ter zastavlja vprašanja o usodi, morali in nedoumljivih vezeh, ki nas družijo.

JANA FREY Zrak za zajtrk

Založba Grlica je v zbirki Na robu izdala mladinski roman z naslovom Zrak za zajtrk, ki prinaša zgodbo o dekletu z anoreksijo. Serafina ima 64 kilogramov. Počuti se debelo in nesrečno. Kako rada bi bila tako lepo vitka kot prijateljica Ernestine ali mlajša sestra Maria. Ta želja jo povsem obsede. Želja postaja vse močnejša in nekega dne preneha jesti. Serafina strada in strada. Dokler skoraj nič več ne ostane od nje.

S tem tudi zaključujem tokratni izbor nekaterih knjižnih novosti. Vljudno vabljeni v sodraško knjižnico! Čm lepše in prijetneje preživite preostanek letošnjega poletja. Vsem osnovnošolcem in dijakom želimo uspešen začetek novega šolskega leta na poti pridobivanja novega znanja ter izkušenj. Radi in lepo se imejte ter na svidenje do prihodnjic!

microera

Microera Jože Šilc s.p.
Hrovača 14A (trgovski center SPAR Ribnica)

1310 Ribnica

☎ 01 8373 116

☎ 051 358 762

✉ info@microera.si

www.microera.si

UGODNI NAROČNIŠKI PAKETI TER AKCIJSKI APARATI NA OBROKE!

DELOVNI ČAS:
PON - PET
8.30 h - 12 h
ter 14 h - 18 h
SOB
8.30 h - 11.30 h

TelekomSlovenije

POOBlašČENI PRODAJALEC

PSOGLAVSKI DNEVI

Foto: Marko Burger in Tomaž Rejec

